İŞKUR

2019

KASTAMONU

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2019 YILI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

KASTAMONU ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

KASTAMONU İLİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

Yazar

Tuba KOÇ

İş ve Meslek Danışmanı

KOORDİNATÖR

Ahmet ARSLAN **Şube Müdürü**

SAHA ÇALIŞMASINI GERÇEKLEŞTİRENLER

Hikmet Arzu YETGİN	**İş ve Meslek Danışmanı**
İhsan USTURACI	**İş ve Meslek Danışmanı**
Mesut TÜRELİ	**İş ve Meslek Danışmanı**
Tuba KOÇ	**İş ve Meslek Danışmanı**

SUNUŞ

Günümüz işgücü piyasasının en önemli sorunlarının başında işsizlik, yeterli düzeyde istihdam oluşturamamak ve nitelikli işgücünün yetersiz olması gelmektedir. Bu durum aynı zamanda sosyal, psikolojik ve ekonomik problemler gibi alt sorunları da beraberinde gelmektedir. Bu nedenle istihdamı artırmaya yönelik yatırımlar ve politikalar üretmek, tüm ülkeler için zorunluluk haline gelmiştir. Bu çalışmaları daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla öncelikle işgücü piyasasının taleplerini detaylı bir şekilde incelemek gerekmektedir. Yerel ve ulusal düzeyde uygun istihdam politikaları oluşturmak, ancak; işgücü piyasasından elde edilen verilerle mümkün olacaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2010 yılından günümüze yerel düzeyde uygulanacak işsizlik ve istihdam politikalarının, etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla, işverenlerimizin görüş ve önerilerine başvurmaktadır. Bu görüş ve öneriler doğrultusunda istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin istediği özelliklerde Nitelikli işgücüne daha kolay ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR, kurum sisteminde yer alan kayıtlı işsizleri aktif işgücü piyasası programlarına tabi tutarak nitelikli eleman yetişmesine katkı sağlamaktadır. Bu şekilde işverenin nitelikli eleman ihtiyacı karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

Yerel düzeyde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun olarak geliştirmek ve İŞKUR tarafından sunulan Hizmetleri daha etkin hale getirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Araştırması gerçekleştirilmiştir. İl düzeyinde işgücü arz ve talep verilerini içeren bu çalışmanın sonucunda oluşturulan rapor, istihdam politikaları adına genel bir rehber görevi üstlenmektedir.

Bu çalışmanın gerçekleşmesi adına gösterdikleri özverili çalışmalar nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü İş ve Meslek Danışmanlarına, çalışma kapsamında işyeri bilgi formlarını titiz bir şekilde yanıtlayıp görüş bildiren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Kastamonu İşgücü Piyasası Araştırması raporunun ülkemiz, ilimiz ve tüm ilgililer için faydalı olmasını temenni ediyorum.

Yaşar KARADENİZ
Kastamonu Valisi

ÖNSÖZ

İstihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetleriyle birlikte ulusal istihdam politikasının oluşturulmasında rol alan ve işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biri olan İŞKUR; hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamu Hizmeti sunmaktadır. İşgücü piyasası verilerini yüz yüze görüşmelerle elde edip bu verileri analiz eden, yorumlayan ve işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve aktif işgücü piyasası programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler yerine getirmektedir.

Türkiye İş Kurumu, üstlendiği yasal ve sosyal sorumluluğun bilinciyle her geçen gün daha da genişleyen bir kitleye hizmet vermektedir. İşgücünün arz ve talep kısmını iyi analiz edip geleceğe yönelik istihdam politikalarını daha sağlıklı bir şekilde planlamak İŞKUR ile birlikte sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için çok önemlidir.

Kurumumuz bu çalışma ile Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek hem işgücü piyasası hakkında bilgi toplamakta hem de işverenlerin işgücü ihtiyacını en kısa sürede karşılamaya çalışmaktadır. Türkiye Geneli ve il düzeyinde cinsiyet bazında mevcut çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiştir. Aynı zamanda ziyaret edilen işverenlerimize Kurumumuzun hizmetleri hakkında danışmanlık Hizmeti sunulmuştur.

Bu bağlamda ziyaret edilen işverenler Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile bazı büyük illerde örneklem diğer illerde ise tam sayım olmak üzere belirlenmiştir. 2019 yılı Nisan-Mayıs döneminde büyük çoğunluğu 20 ve üzeri kişi istihdam eden 83 bin 887 işletmeye iş ve meslek danışmanlarımız tarafından ziyaret gerçekleştirilerek işveren veya işveren temsilcisi ile görüşülüp işyeri bilgi formu doldurulmuştur. Kastamonu'da ise bu kapsamda planlanan 322 işletmeden veri derlenmiştir.

Bu çalışma kapsamında hazırlanan 2019 yılı "İşgücü Piyasası Araştırması Raporu", hem işgücü arzına ilişkin bazı değerlendirmeleri, hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız koordinatörlüğünde kurumumuz İş ve Meslek Danışmanları aracılığıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri içermektedir. Her il için ayrı ayrı hazırlanmış olan bu raporlar tamamlandığında sonuçları kamuoyuyla paylaşılacaktır.

Bu itibarla İşgücü Piyasası Araştırması Raporunun İŞKUR ailesi ve diğer tüm kullanıcılar için hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında emeği geçen kurum personelimize ve kıymetli vakitlerini ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize teşekkür ederim.

Dilek Şehnaz AŞICI
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ i
TABLOLAR LİSTESİ ii
ŞEKİLLER LİSTESİ iii
KISALTMALAR iv
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 3
BİRİNCİ BÖLÜM 4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 4
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Açık İşler 4
İşe Yerleştirmeler 5
Kayıtlı İşsiz 7
Aktif İşgücü Programları 8
İşsizlik Ödeneği 12
İKİNCİ BÖLÜM 14
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 14
İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM 15
İşyeri Verileri 16
Mevcut İstihdam 27
AÇIK İŞLER 30
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 39
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 44
SONUÇ 50
EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 54

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018) 5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018) 6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 9
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 10
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 10
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 11
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 12
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 16
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri 21
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları 25
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar 25
Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 27
Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 28
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 29
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmeOranı 31
Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 36
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı 36
Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 37
Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 38
Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 39
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 40
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 42
Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 44
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 45
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 46
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 46
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 47

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018) 4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)..... 6
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018) 7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018) 13
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı 17
Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı 18
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu..... 19
Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu..... 19
Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı..... 20
Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu 22
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%) 23
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)..... 23
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı 24
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri..... 26
Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı..... 29
Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı 30
Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi..... 32
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 33
Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 33
Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu 34
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı..... 35
Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 41
Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı..... 43
Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı..... 48
Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi 48

KISALTMALAR

İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması ile açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu rapor, Kastamonu İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 322 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde 18 sektörde tam sayım yapılmıştır. Kastamonu ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 17 bin 512 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 12 bin 150 çalışan erkeklerden, 5 bin 362 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Kastamonu ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır.

Kastamonu ilinde açık iş oranı yüzde 1,8 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Kastamonu ili açık iş oranı bakımından 0,3 puanlık farkla Türkiye ortalamasının üzerindedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3,7 ile Ulaştırma ve Depolama sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 167 kişilik açık iş mevcuttur. Kastamonu ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Hizmet Ve Satış Elemanlarıdır. İl genelinde açık işlerin yüzde 52,8'i için herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir.

Kastamonu ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Kastamonu ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleğinin yer

aldığı görülmektedir. Bu mesleği ise Ütücü mesleği takip etmektedir. Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kastamonu ilinde işverenlerin yüzde 22'si istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 3,9 iken bu oran Kastamonu ilinde ülke geneline yakın olup yüzde 3,8'dir.

Kastamonu ilinde işverenler, istihdama en fazla katkı sağlayan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu belirtmiştir. Ayrıca İşverenlerin yüzde 29,8'i İŞKUR'un Yeni İstihdama Ücret Desteği konusunda desteklemesini istemektedir.

İşverenlerin yüzde 20,7'si teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 15,9'u ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. Sektörel açıdan bakıldığında ise; Kastamonu ilinde; Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerindeki işverenlerin diğer sektörlere oranla nispeten daha fazla teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla Kastamonu İli İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Bu çalışma Kastamonu işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevucut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Kastamonu İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek Niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde tesis etmek, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2019 yılı için Kastamonu ilinde 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Kastamonu ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu Hizmetlerin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun Hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018)

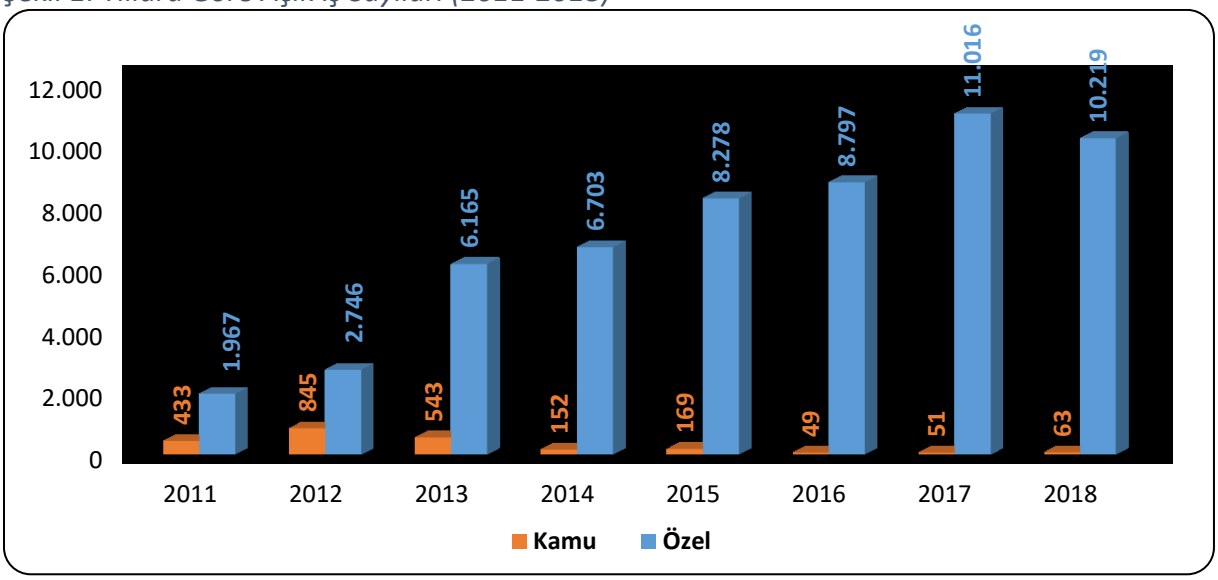

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında 2 bin 400 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2018 yılına gelindiğinde 10 bin 282 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları 2011 yılından itibaren 2017 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2017 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 25,1 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2013 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir. Yıllar itibariyle alınan açık iş sayısı artarken açık işlerin karşılanma oranı da

artmıştır. 2016 yılında açık işlerin karşılanma oranı yüzde 40 iken, 2018 yılında ise bu oran yüzde 56'ya çıkmıştır.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	2.089
Konfeksiyon İşçisi	1.494
Satış Danışmanı / Uzmanı	695
Makineci (Dikiş)	484
Temizlik Görevlisi	445
Ev İnşaatçıları (Ev Ve Benzeri Küçük Yapılar)	391
Garson (Servis Elemanı)	371
Reyon Görevlisi	204
Tuğla İmal İşçisi	189
Büro Memuru (Genel)	182

Kaynak: İŞKUR

Kastamonu ilinde 2018 yılında 10 bin 282 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 2 bin 89 açık iş ile Beden İşçisi mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 20,3'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Konfeksiyon İşçisi ve Satış Danışmanı / Uzmanı meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2018 yılında yıllık bazda 2 milyon 394 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)

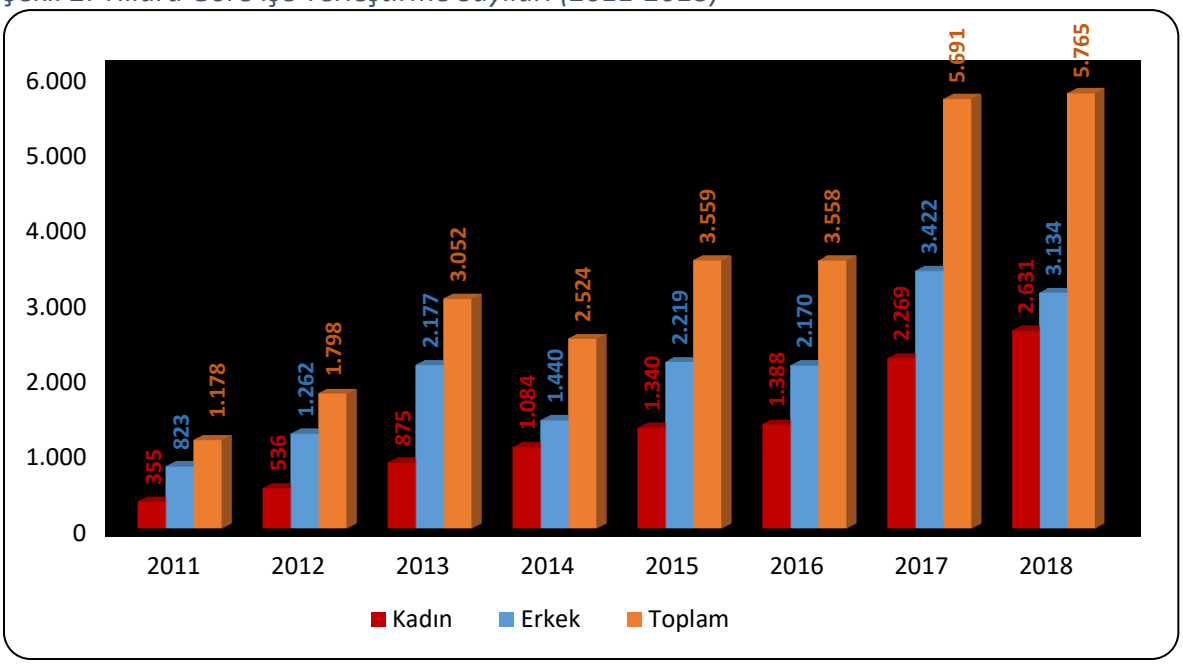

Kaynak: İŞKUR

2011 yılındaki işe yerleştirme sayısı 1.178 olan Kastamonu ilinde işe yerleştirilenlerin 823'ü erkek, geri kalan 355 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2017 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 5 bin 691 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2018 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 45,6'sı kadınlardan oluşmuştur. İşe yerleştirilen kadın sayısı yıllar içerisinde artarak 2018 yılında 2 bin 631 kişi olmuştur.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonskiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Konfeksiyon İşçisi	317	913	1.230
Beden İşçisi (Genel)	869	237	1.106
Satış Danışmanı / Uzmanı	250	280	530
Tuğla İmal İşçisi	144	83	227
Makineci (Dikiş)	48	166	214
Garson (Servis Elemanı)	121	77	198
Temizlik Görevlisi	80	117	197
Güvenlik Görevlisi	148	2	150
Büro Memuru (Genel)	79	67	146
Reyon Görevlisi	62	77	139

Kaynak: İŞKUR

Kastamonu ilinde 1.230 kişilik işe yerleştirmeyle Konfeksiyon İşçisi mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının yüzde 21,3'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Genel) ve Satış Danışmanı / Uzmanı meslekleri takip etmektedir. İlk 10 meslek içerisinde erkeklerin en çok Beden İşçisi (Genel) ve Konfeksiyon İşçisi mesleklerinde işe yerleştirildiği, kadınların ise en çok Konfeksiyon İşçisi ve Satış Danışmanı / Uzmanı mesleklerinde işe yerleştirildiği görülmüştür.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile Hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR Hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR Hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR Hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018)

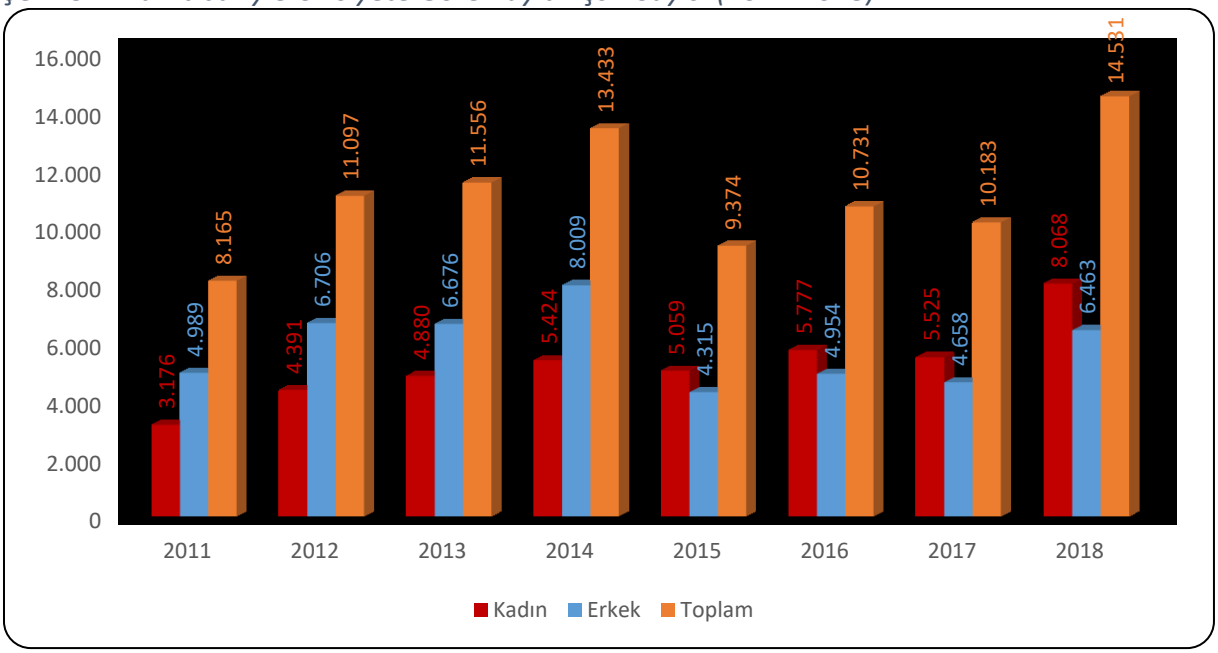

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında Kastamonu ilinde İŞKUR'a kayıtlı 8 bin 165 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 4 bin 989'u erkek, 3 bin 176'sı ise kadınlardan oluşmaktadır. 2018 yılında ise toplam 14 bin 531 kişi

işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta, İŞKUR'a kayıtlı kadınların sayısındaki önemli artıştır. 2011 yılında Kastamonu'da 3 bin 176 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2018 yılında önemli ölçüde artarak 8 bin 68'e yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu Hizmetleri hem Nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Kastamonu ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 10 mesleğin başında Temizlik Görevlisi mesleği yer almakta olup bu meslekte Kastamonu ilinde Kuruma kayıtlı 3 bin 189 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Kastamonu ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının yüzde 21,9'unu oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Genel), Büro Memuru (Genel), Beden İşçisi (Temizlik) meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde en çok Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik), Büro Memuru (Genel), Konfeksiyon İşçisi gibi mesleklerin yanı sıra Satış Danışmanı / Uzmanı ve Sekreter gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

2014-2018 arası beş yıllık dönem incelendiğinde aktif programlardan yararlanan kişi sayısı yüzde 186,7, bireysel görüşme hizmetinden faydalanan kişi sayısı ise yüzde 195,6 oranlarında artmıştır. Kayıtlı işsiz sayısı da bu artışlara paralel olarak son 5 yılda yüzde 8,2 oranında artmıştır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	53	441	441	882
2012	77	964	524	1.488
2013	31	302	263	565
2014	28	232	174	406
2015	39	563	145	708
2016	26	484	21	505
2017	24	494	6	500
2018	24	527	35	562

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları 2012 yılından itibaren azalma eğilimi göstermiştir. 2018 yılında ise düzenlenen 24 mesleki eğitim kursuna 562 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 35'i erkek, 527'si kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2018 yılında kursiyerlerin neredeyse tamamı kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Blok Motif Baskıcısı	Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı	Blok Motif Baskıcısı
Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı	Ağaç Oymacısı/Ahşap Oymacısı	Ağaç Oymacısı/Ahşap Oymacısı
Ağaç Oymacısı/Ahşap Oymacısı	Ahşap Yakmacı	Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı
Düz Dikiş Makineci	Blok Motif Baskıcısı	Düz Dikiş Makineci
Erkek Dış Giysileri Dikimi Elemanı		Erkek Dış Giysileri Dikimi Elemanı
Ahşap Boyama Ve Vernikleme Elemanı		Ahşap Boyama Ve Vernikleme Elemanı
Diğer Dokuyucular, Kontrolörler, Onarıcılar		Diğer Dokuyucular, Kontrolörler, Onarıcılar
Dokumacı (El Tezgâhı)		Dokumacı (El Tezgâhı)
Ahşap Yakmacı		Ahşap Yakmacı
Aşçı Yardımcısı		Aşçı Yardımcısı

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında en fazla sayıda katılımcının olduğu kurslar Blok Motif Baskıcısı, Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı, Ağaç Oymacısı/Ahşap Oymacısı mesleklerinde düzenlenmiştir. En fazla sayıda kadın katılımcının olduğu kurslar ise Blok Motif Baskıcısı, Ağaç Oymacısı/Ahşap Oymacısı, Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı mesleklerinde düzenlenmiştir. Erkekler ise Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı, Ağaç Oymacısı/Ahşap Oymacısı, Ahşap Yakmacı ve Blok Motif Baskıcısı mesleklerinde düzenlenen kurslara katılmışlardır.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	42	36	58	94
2012	122	100	104	204
2013	113	71	80	151
2014	218	127	137	264
2015	507	542	333	875
2016	621	574	423	997
2017	485	764	471	1.235
2018	332	792	337	1.129

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş

tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise Nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2011 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı genel olarak artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. Yıllar itibariyle İşbaşı Eğitim Programlarından faydalanan kişi sayısı artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri ve tecrübe kazandırdığını ve işgücü piyasasınında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2018 yılında 332 program düzenlenmiş olup toplam 1.129 kişi programlara katılmıştır. Katılımcıların yüzde 70'i kadınlardan, yüzde 30'u ise erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Konfeksiyon İşçisi	Konfeksiyon İşçisi	Konfeksiyon İşçisi
Satış Elemanı (Perakende)	Satış Elemanı (Perakende)	Satış Elemanı (Perakende)
Büro Memuru (Genel)	Garson (Servis Elemanı)	Büro Memuru (Genel)
Makineci (Dikiş)	Büro Memuru (Genel)	Makineci (Dikiş)
Garson (Servis Elemanı)	Makineci (Dikiş)	Reyon Görevlisi
Aşçı Yardımcısı	Ahşap İşleme Makineleri Operatörü	Aşçı Yardımcısı
Reyon Görevlisi	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Garson (Servis Elemanı)
Sekreter	Aşçı Yardımcısı	Sekreter
Ön Muhasebeci	Servis Komisi	Ön Muhasebeci
Satış Danışmanı / Uzmanı	Ön Muhasebeci	Satış Danışmanı / Uzmanı

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında Kastamonu ilinde yararlanıcı sayısı en fazla olan işbaşı eğitim programları Konfeksiyon İşçisi, Satış Elemanı (Perakende) ve Büro Memuru (Genel) mesleklerinde düzenlenmiştir. İlk iki sırada yer alan Konfeksiyon İşçisi ile Satış Elemanı (Perakende) meslekleri, hem kadın hem de erkek yararlanıcıların en fazla programa katıldığı meslekler olarak öne çıkmaktadır.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	10	95	144	239
2012	6	88	73	161
2013	4	64	44	108
2014	0	0	0	0
2015	5	78	56	134
2016	6	66	88	154
2017	13	117	239	356
2018	11	160	70	230

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2018 yılında 11 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. Programa 2018 yılında 160'ı kadın, 70'i erkek olmak üzere toplam 230 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018)

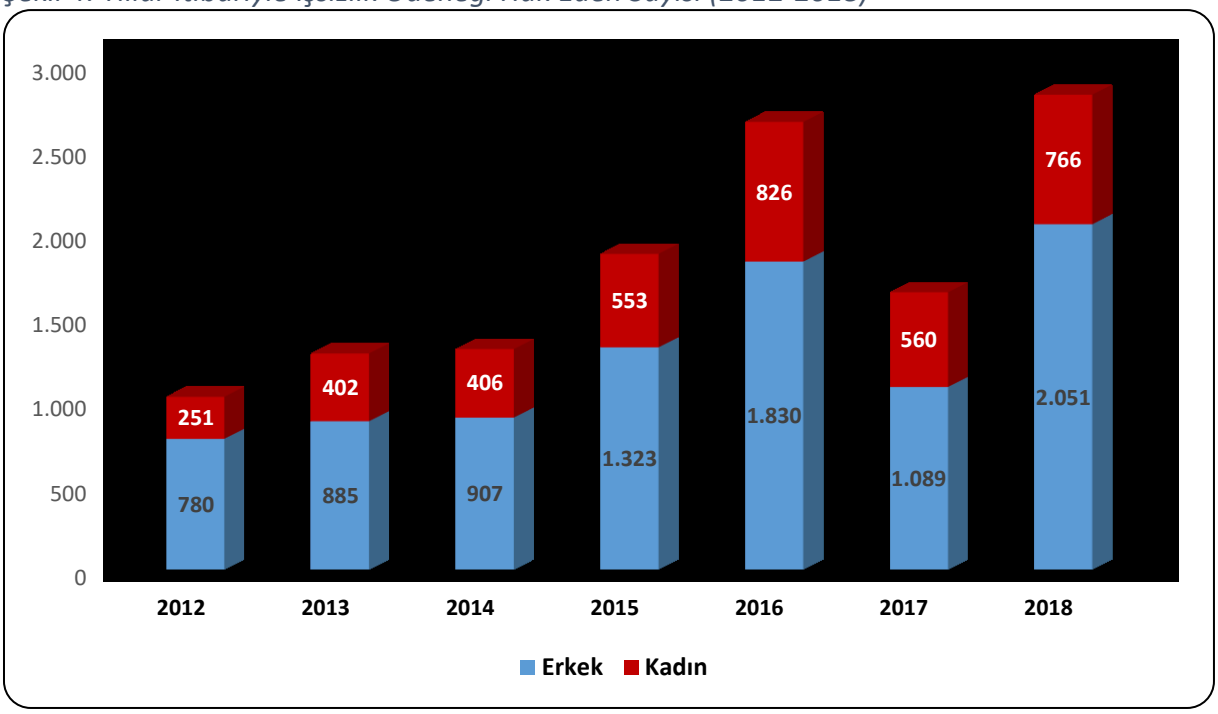

Kaynak: İŞKUR

Kastamonu ilinde 2018 yılında yüzde 27'si kadın olmak üzere 2 bin 817 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin Niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, Nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme Hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında Türkiye genelinde 83 bin 887 işletme ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 18 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşletmeler ve Mevcut İstihdam bölümünde Kastamonu ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR Hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür Hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, işletmelerde İK sorumlusu olup olmadığı, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir.

Çalışma kapsamında Kastamonu ilinde 322 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 17 bin 512 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

2017 ve 2018 yılları SGK verileri incelendiğinde Kastamonu ilinde 1'den fazla çalışanı olan işyeri sayısının bir önceki yıla göre yüzde 1,7 oranında arttığı, 50+ çalışanı olan işyeri sayısının ise bir önceki yıla göre yüzde 0,7 oranında azaldığı görülmüştür. TOBB Kapasite Raporuna göre de 2017-2018 yıllarında İmalat sektöründeki işyerlerinin üretim kapasitesi yüzde 5,1 oranında artmıştır.

Araştırma kapsamında Kastamonu ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 8'de Kastamonu ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşletme Sayısı
İmalat	99
Toptan ve Perakende Ticaret	77
İnşaat	46
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	20
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	20
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	14
Ulaştırma ve Depolama	13
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	13
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	7
Eğitim	5
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	3
Gayrimenkul Faaliyetleri	1
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	1
Genel Toplam	**322**

Kaynak: İPA 2019

Kastamonu ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Kastamonu ilindeki çalışma kapsamına giren işletmelerin yüzde 30,9'u İmalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde İmalat sektöründe bulunan işletmelerin ağırlığı da Kastamonu ili ile aynı olarak yüzde 30,9 seviyesindedir. İmalat sektöründen sonra en fazla sayıda işletme Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı 19,1 iken Kastamonu ilinde Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün payı yüzde 23,9 düzeyindedir.

Kastamonu ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerin yarıdan fazlası İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde faaliyet göstermektedir.

En az işletme ise Gayrimenkul faaliyetleri ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Kastamonu ili düzeyinde yalnızca 20 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

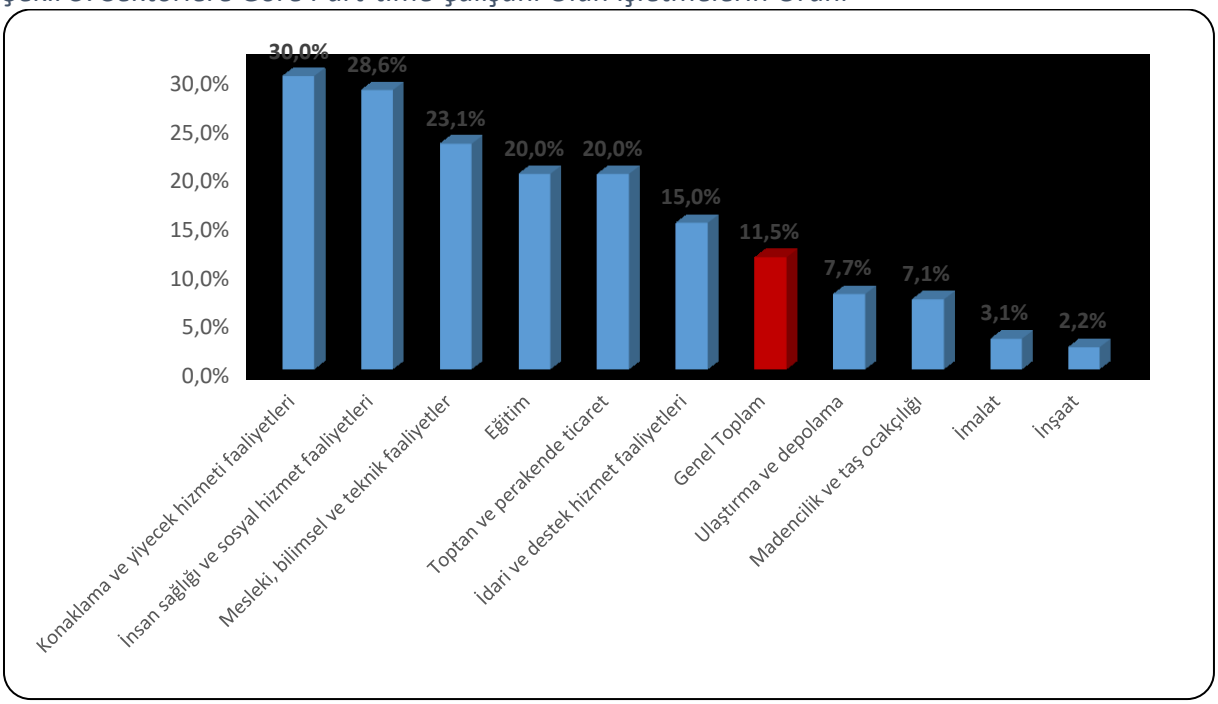

Kaynak: İPA 2019

Kastamonu ili genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 11,5 olarak gerçekleşmiştir. Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe yer alan işletmelerin yüzde 30'unda part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışma açısından ikinci sırada İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin yüzde 28,6'sında part-time çalışan bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 23,1 İle Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler yer almaktadır. Bu sektörlerde bulunan işletmelerde part-time çalışan olmasının sebebi, ilgili sektörün part-time çalışmaya uygun olmasıdır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve işletmelerin yüzde 45,9'unda part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı

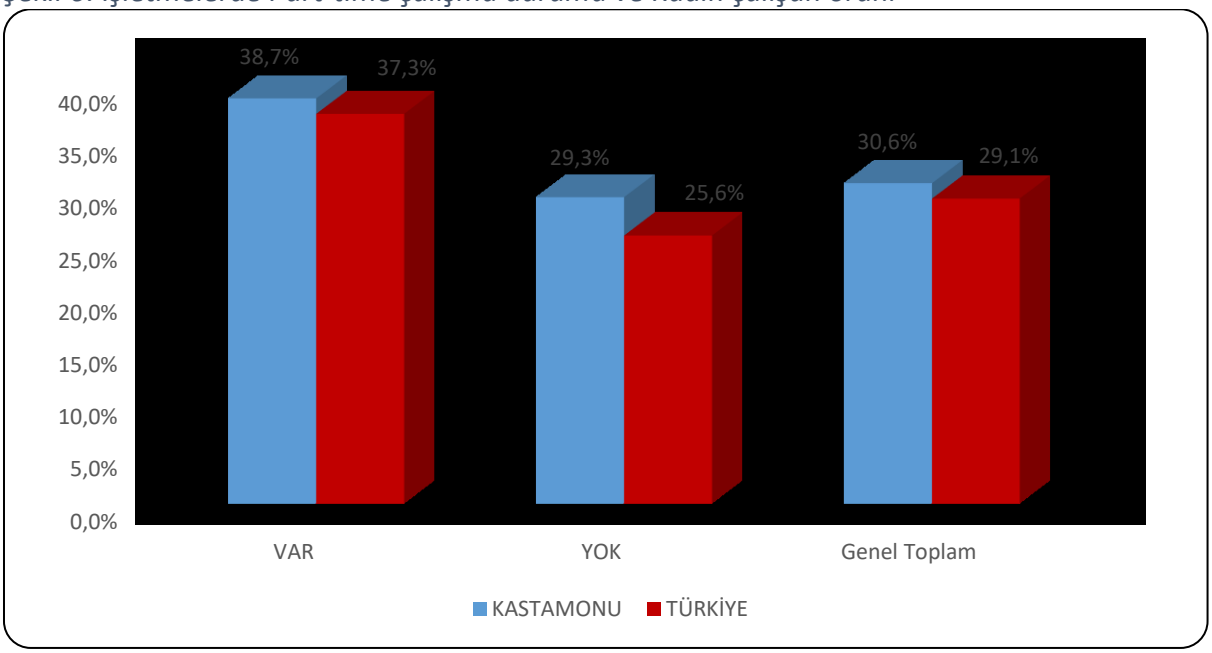

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 29,1'ini kadınlar oluşturmaktayken Kastamonu ilinde bu oran yüzde 30,6 olarak gerçekleşmiştir. Kastamonu ili verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 29,3 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 38,7 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde ise part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 25,6 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 37,3 seviyesindedir. Hem ülke genelinde hem de Kastamonu ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

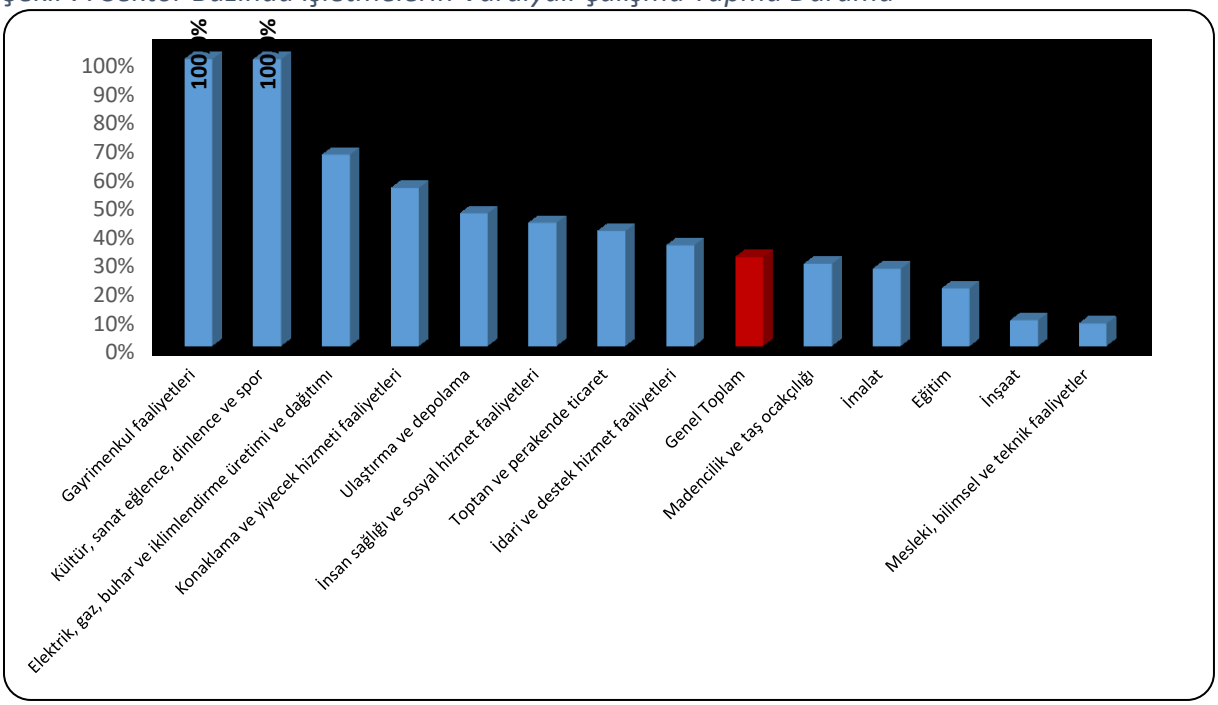

Kaynak: İPA 2019

Kastamonu ilinde işletmelerin yüzde 30,9'unda vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işletmeler için Türkiye genelinde yüzde 33,2 seviyesindedir. Kastamonu ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işletmeler Gayrimenkul Faaliyetleri ile Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde görülmektedir. Ancak bu iki sektörde araştırma kapsamına giren işletme sayılarının 1(Bir) olduğu göz önünde bulundurulmadır. Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü ise yüzde 7,7 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur.

Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

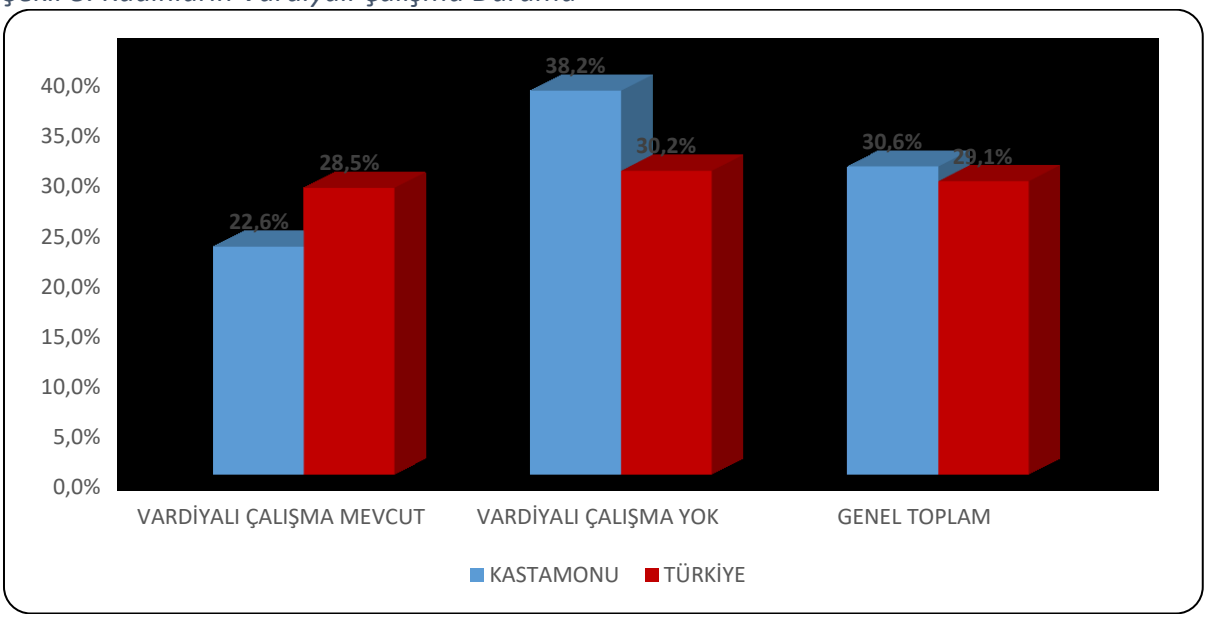

Kaynak: İPA 2019

Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklendik bir durumdur.

Şekil 8'de söz konusu eğilime benzer yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Kastamonu ilinde vardiyalı çalışma yapılmayan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde çalışanların yüzde 22,6'sı kadın, yüzde 77,4'ü ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadın oranı yüzde 38,2'ye yükselmektedir. Bu işletmelerde erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Kastamonu ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların sadece yüzde 30,6'sının kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 10 çalışandan 3'ü kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında da aynı şekilde her 10 çalışandan 3'ü kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 1,7 puanlık bir fark söz konusudur. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Kastamonu ilinde de benzer yönde işlemektedir.

Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı

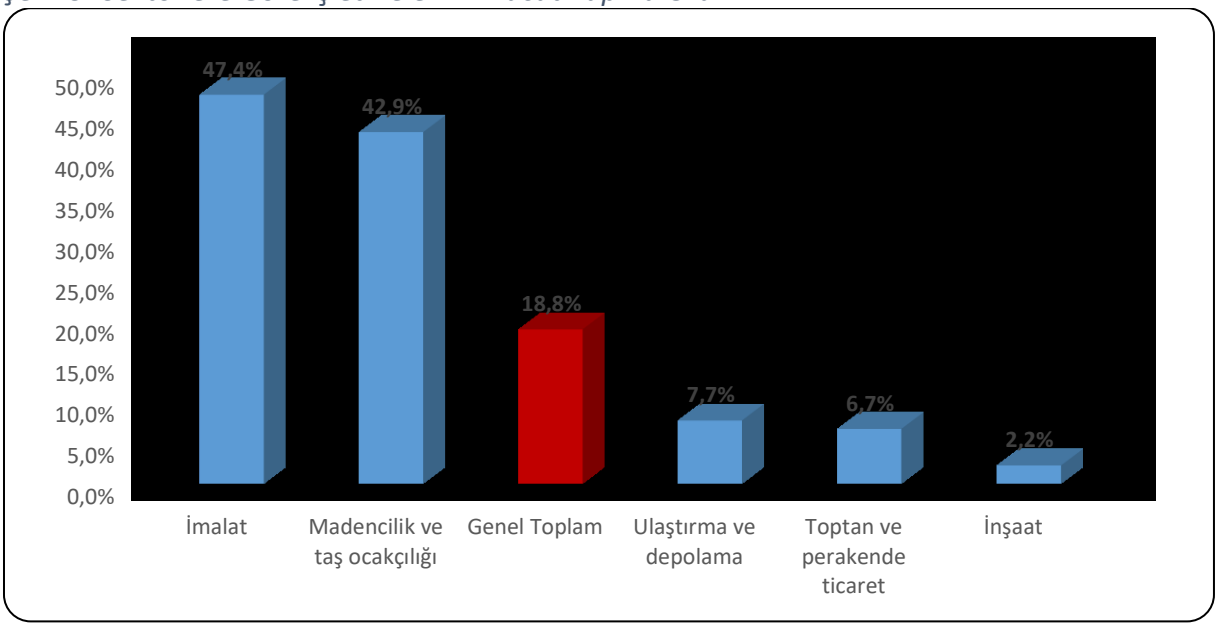

Kaynak: İPA 2019

TÜİK verilerine göre Kastamonu ilinde 624.598.804 TL tutarında ihracat yapılmış olup, ilimiz ihracat yapan iller arasında 49. sırada yer almaktadır.

Kastamonu ilindeki işletmelerin yüzde 18,8'inde ihracat yapılmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 47,4'ü ihracat yapmakta, ikinci sırada ise Madencilik Ve Taş Ocakçılığı sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapan işletme oranı anlamında Kastamonu ili ortalamasına göre daha yüksek seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 25,4'ü ihracat yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 57,1 ile İmalat ve yüzde 33,3 ile Madencilik Ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İşletme sayısı bakımından Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörünün payı yüzde 4,5 iken, ihracat yapan işletme oranında ikinci sırada yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin ihracat yapma oranının diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işletmelerde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenebilir.

Kastamonu ilinde işletmelerin yüzde 14,5'sı e-ticaret yapmaktadır. E-ticaret yapmayan işletmelere ise neden e-ticaret yapmadıkları sorusu sorulmuştur. Tablo 9'da sonuçların dağılımı görülmektedir.

Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri

E-Ticaret Yapmama Nedeni	Oran
Üretilen ürün/Hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması	94,4%
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması	4,9%
E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği	3,4%
Finansman yetersizliği	1,1%
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması	0,7%

Kaynak: İPA 2019

Kastamonu ilinde e-ticaret yapmayan işletmelerin büyük bir çoğunluğu neden olarak Üretilen Ürün/Hizmetlerin E-Ticarete Uygun Olamamasını göstermiştir. İkinci sırada ise Elektronik Ticareti Teşvik eden Mekanizmaların Var Olamaması gelmektedir. Ülke genelinde ise e-ticaret yapan işletme oranı yüzde 13,4 iken e-ticaret yapmama nedeninde ilk sırada Üretilen Ürün/Hizmetlerin E-Ticarete Uygun Olamaması gelmektedir.

Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu

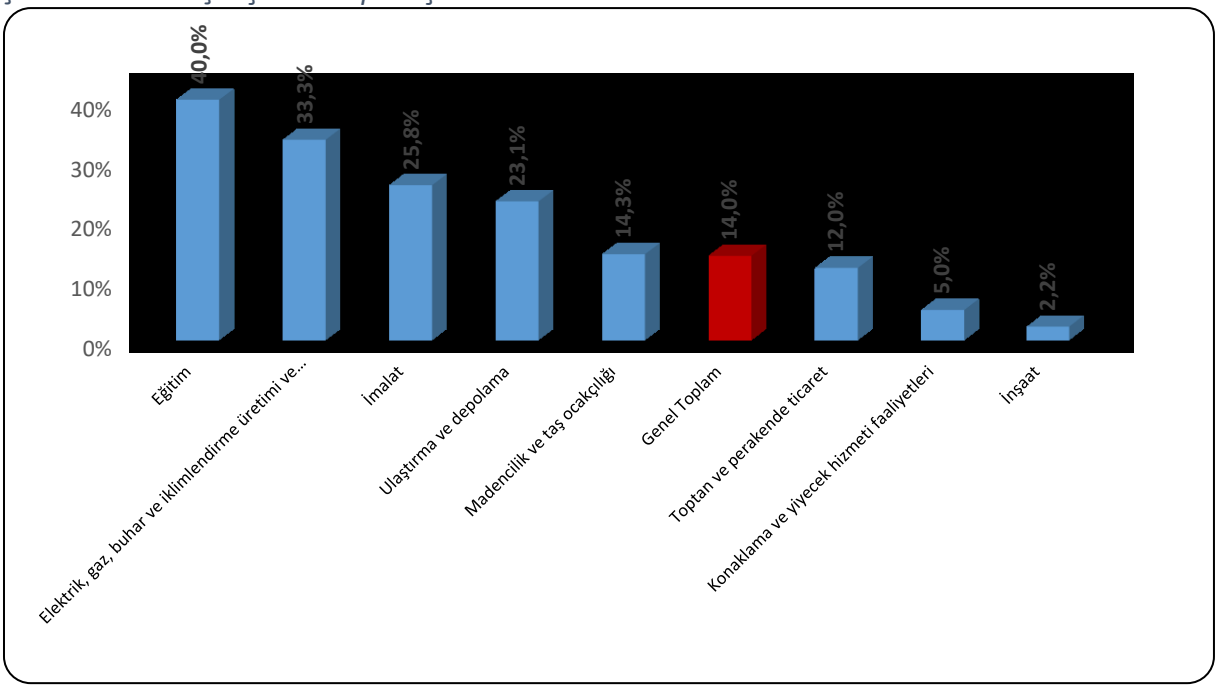

Kaynak: İPA 2019

Kastamonu ilinde 18 sektörden 8 sektörde bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 14 olarak gerçekleşmiştir. Eğitim sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 40'ı, Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 33,3'ü Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Bu sektörleri ise yüzde 25,8'i ile İmalat sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 17,1'i Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 41,7 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 34,3 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır. Kastamonu ilinde en fazla işletmesi olan sektörlerden olan Toptan Ve Perakende Ticaret olmasına rağmen Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 12 ile il ortalamasının altında yer almaktadır.

Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%)

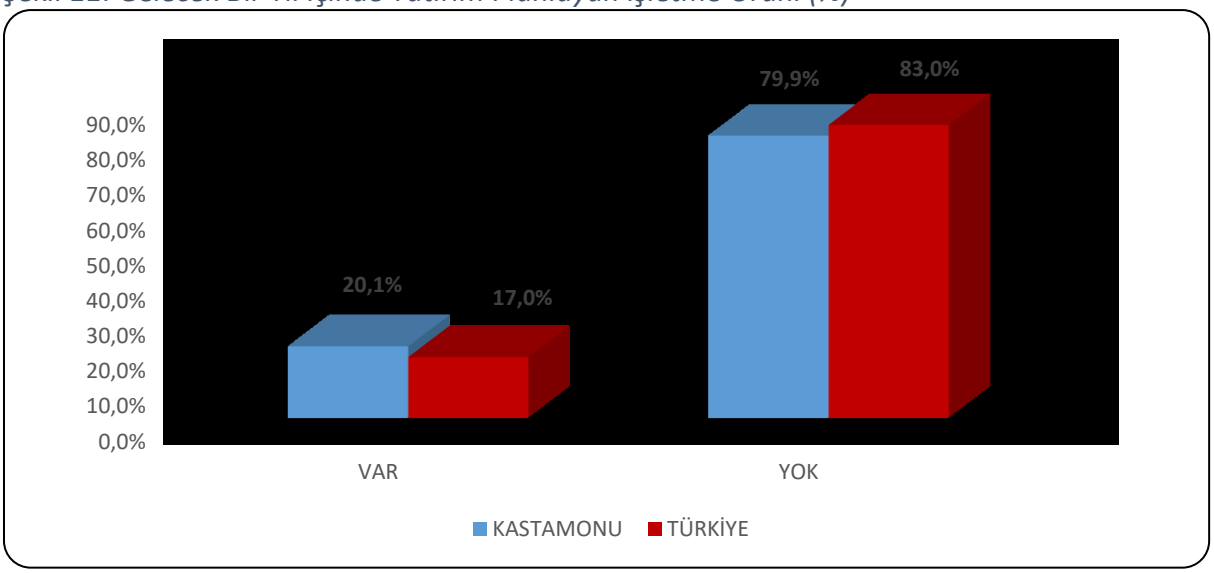

Kaynak: İPA 2019

Kastamonu ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 20,1'i gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 17 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

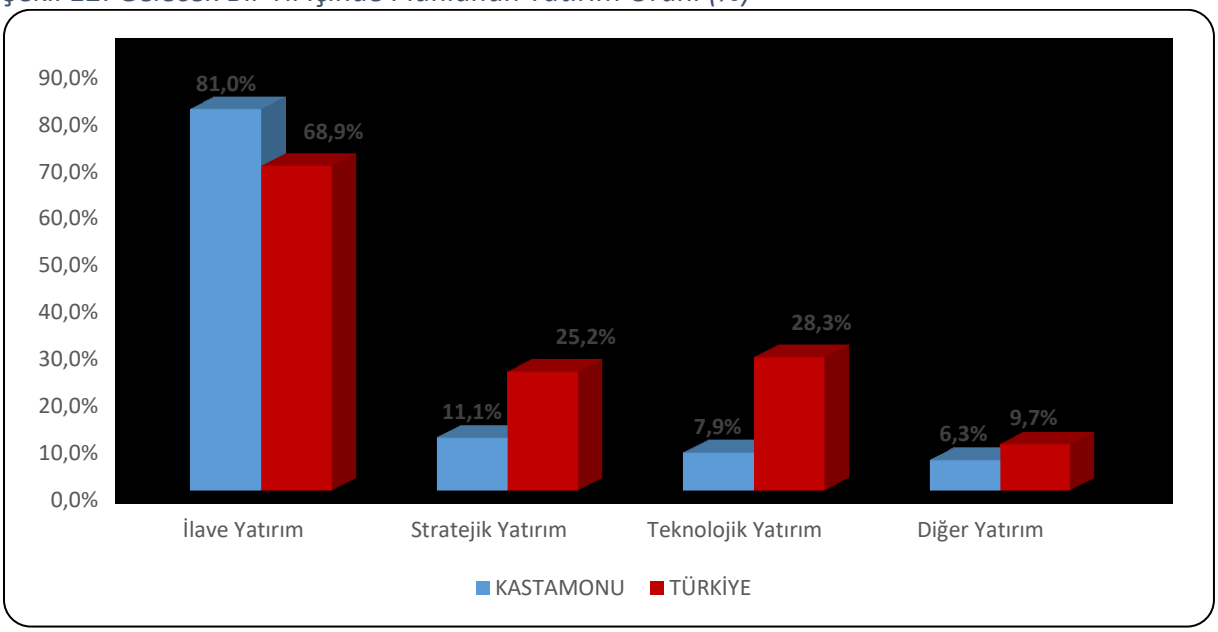

Kaynak: İPA 2019

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; Kastamonu ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 81'i ilave yatırım, yüzde 11,1'i stratejik yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 68,9'u ilave yatırım, yüzde 28,3'ü

teknolojik yatırım, yüzde 25,2'si stratejik yatırım ve yüzde 9,7'si ise diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı

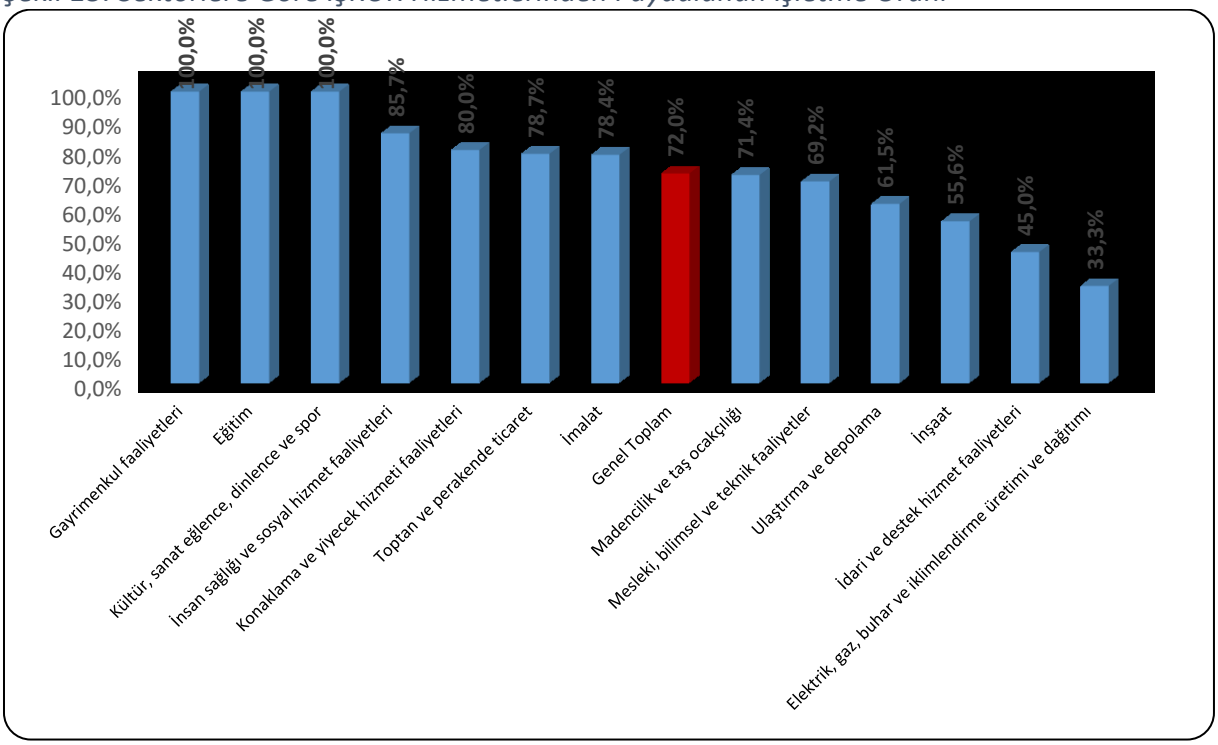

Kaynak: İPA 2019

Şekil 13'de İŞKUR Hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde İŞKUR Hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 53,3 seviyesindedir. Kastamonu ilinde bulunan 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 72'si İŞKUR Hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu oran Kastamonu ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Kastamonu ilinde Gayrimenkul Faaliyetleri, Eğitim ve Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor sektöründe yer alan işletmelerin tamamı İŞKUR Hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan İmalat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 72'nin üzerinde yüzde 78,4 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Teşvik
İmalat	1,3%	75,0%	61,8%	39,5%	0,0%	0,0%	68,4%
Toptan ve Perakende Ticaret	0,0%	62,7%	72,9%	30,5%	0,0%	0,0%	61,0%
İnşaat	0,0%	80,0%	72,0%	8,0%	0,0%	0,0%	48,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0,0%	75,0%	87,5%	37,5%	0,0%	0,0%	68,8%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,0%	80,0%	50,0%	10,0%	0,0%	0,0%	70,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	77,8%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	22,2%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	55,6%	88,9%	22,2%	0,0%	0,0%	55,6%
Ulaştırma ve Depolama	0,0%	62,5%	75,0%	25,0%	0,0%	0,0%	50,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0%	66,7%	66,7%	33,3%	16,7%	0,0%	66,7%
Eğitim	0,0%	80,0%	100,0%	80,0%	0,0%	0,0%	80,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**0,4%**	**71,7%**	**68,6%**	**31,0%**	**0,4%**	**0,0%**	**61,5%**

Kaynak: İPA 2019

Sektör bazında işverenlerin son bir yıl içerisinde İŞKUR'un hangi Hizmetlerinden yararlandığı sorusunun cevabı Tablo 10'da bulunmaktadır. İŞKUR Hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerin yüzde 71,7'si Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden yararlanmıştır. İşletmelerin 68,6'sı İŞKUR'dan Eleman Talebinde bulunurken, yüzde 61,5'i ise Teşvik hizmetinden faydalanmıştır.

Çalışma kapsamında Kastamonu ilinde en fazla işletme sayısına sahip sektör olan İmalat sektöründe işverenlerin yüzde 75'i Danışmanlık ve Yönlendirme Hizmetimizden yararlanmış, yüzde 68,4'ü Teşviklerden yararlanmış, yüzde 61,8'i İŞKUR'dan Eleman Talebinde bulunmuş ve yüzde 39,5'i ise İşbaşı Eğitim Programından son bir yıl içerisinde yararlanmıştır.

İŞKUR'un sunmuş olduğu Kısa Çalışma Ödeneği hizmetinden İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründeki işletmelerin son bir yılda yüzde 16,7'si faydalanmıştır. Eğitim sektöründe yer alan işletmelerin ise tümü İŞKUR'dan Eleman Talebinde bulunmuştur.

Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar

Desteklenmesi İstenen Alanlar	İşletme Oranı
Yeni Alım Yapılacak Çalışanlar İçin Sigorta Ve Prim Desteği	69,4%
Yeni Alım Yapılacak Çalışanlar İçin Ücret Desteği	68,8%
İşe Uygun Eleman Temini	53,5%
İşbaşı Eğitim Programı	22,6%
Çalışanların Niteliklerinin Artırılması İçin Mesleki Eğitim Desteği Sunulması	15,0%
İşyerime Özel Sektörel Danışmanlık Vermesi	8,0%

Kaynak: İPA 2019

Kastamonu ilinde İŞKUR'un işletmeleri en fazla hangi alanda desteklemesi gerektiği sorulduğunda; işverenlerin yüzde 69,4'ü yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği cevabını vermiştir. Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği ikinci sırada yer alırken, sonrasında ise işe uygun eleman temini olarak belirtilmiştir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

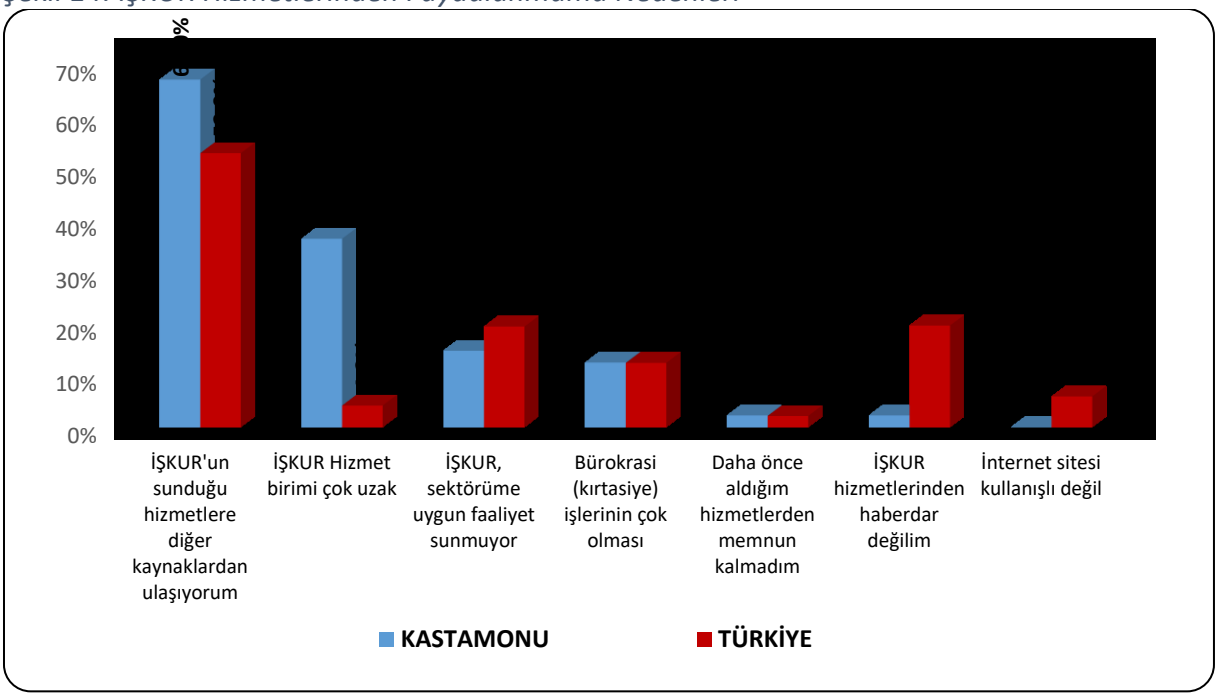

Kaynak: İPA 2019

Kastamonu ilinde İŞKUR Hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 67 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 36,4 ile İŞKUR Hizmet birimi çok uzak ve yüzde 14,8 ile İŞKUR sektörüme uygun faaliyet sunmuyor gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Kastamonu ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 52,9 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde Hizmetlerden haberdar olmama nedeniyle İŞKUR Hizmetlerinden faydalanmıyorum

diyen işverenlerin oranı Kastamonu iline göre daha yüksek seviyededir. Kastamonu ilinde ise İŞKUR Hizmet biriminin uzak olmasından ötürü İŞKUR Hizmetlerinden faydalanamıyorum diyen işverenlerin oranı Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir. Buna sebep olarak ilin coğrafi açıdan büyük olmasına rağmen ilde Hizmet Merkezlerinin bulunmaması gösterilebilir.

Mevcut İstihdam

Kastamonu ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Kastamonu ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 17 bin 512 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 12 bin 150 erkek çalışan ve 5 bin 362 kadın çalışan mevcuttur.

Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	2.981	5.004	7.984
Toptan ve Perakende Ticaret	1.003	1.900	2.903
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	63	1.383	1.446
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	175	1.027	1.202
İnşaat	80	852	931
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	290	418	708
Ulaştırma ve Depolama	148	445	592
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	318	267	585
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	34	438	471
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	109	242	350
Eğitim	151	95	246
Gayrimenkul Faaliyetleri	11	39	50
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	1	41	42
Genel Toplam	**5.362**	**12.150**	**17.512**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre dağılımda ise; Kastamonu ilinde çalışanların önemli bir kısmı İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde istihdam edilmektedir. Toplam çalışanların yüzde 62,2'si bu iki sektörde yer almaktadır.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör İmalat sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların yüzde 37,3'ü İmalat sektöründe çalışmaktadır. Kastamonu ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise Eğitim sektörüdür. Eğitim sektöründe çalışan her 3 kişiden 2'sini kadınlar oluşturmaktadır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ile Eğitim sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1.366	3.177	4.542
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1.115	2.919	4.034
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	898	1.616	2.514
Hizmet Ve Satış Elemanları	954	1.293	2.247
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	141	1.153	1.294
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	367	748	1.115
Profesyonel Meslek Mensupları	453	656	1.109
Yöneticiler	65	524	588
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	4	65	69
Genel Toplam	**5.362**	**12.150**	**17.512**

Kaynak: İPA 2019

Meslek grubu bazında çalışan sayıları incelendiğinde en fazla çalışanı olan meslek grubu Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır. Toplam çalışanlar içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıları meslek grubunun oranı yüzde 25,9 seviyesindedir. Kastamonu ilindeki kadın çalışanların yüzde 25,5'i; erkek çalışanları ise yüzde 26,1'i bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar yer almakta ve toplam çalışanların yüzde 23'ü bu meslek grubunda istihdam edilmektedir. Üçüncü sırada ise yüzde 14,4 oran ile Büro Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almaktadır.

Kastamonu ilinde hem erkek çalışan sayısının hem de kadın çalışan sayısının fazla olduğu meslek grubu en fazla çalışana sahip olan Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubudur.

Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)	Temizlik Görevlisi
Konfeksiyon İşçisi	Konfeksiyon İşçisi	Kamyon Şoförü
Temizlik Görevlisi	Kasiyer	Konfeksiyon İşçisi
Satış Danışmanı / Uzmanı	Satış Danışmanı / Uzmanı	Beden İşçisi (Genel)
Kasiyer	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Şoför-Yük Taşıma
Büro Memuru (Genel)	Temizlik Görevlisi	Is Makineleri Operatörü
Kamyon Şoförü	Büro Memuru (Genel)	Büro Memuru (Genel)
Beden İşçisi (Genel)	Aşçı	Makineci (Dikiş)
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Paketleme İşçisi	Ahşap Mobilya İmalatçısı
Şoför-Yük Tasıma	Reyon Görevlisi	Satış Danışmanı / Uzmanı

Kaynak: İPA 2019

Tablo 14'te ise Kastamonu ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışanı olan meslekler görülmektedir. Toplam çalışan sayısının en fazla olduğu meslekler sırasıyla Makineci (Dikiş), Konfeksiyon İşçisi ve Temizlik Görevlisi meslekleridir. Kadın çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Konfeksiyon İşçisi ve Kasiyer; Erkek çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek ise Temizlik Görevlisi, Kamyon Şoförü ve Konfeksiyon İşçisi meslekleridir.

Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı

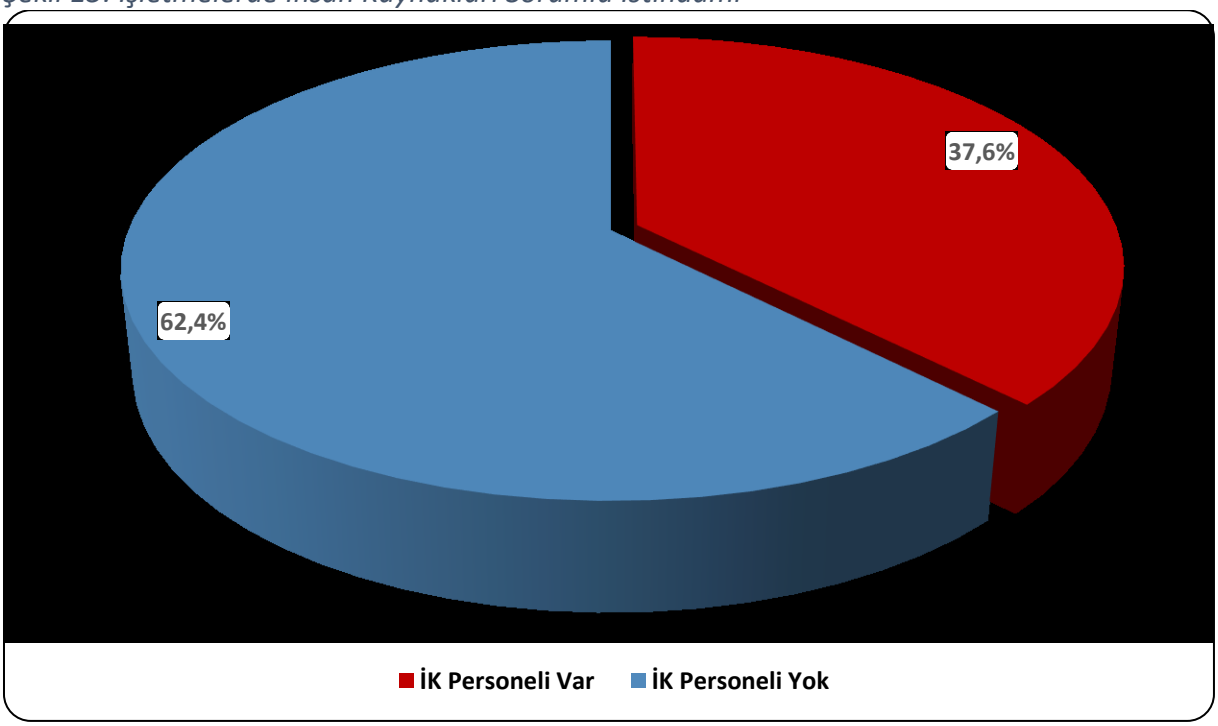

Kaynak: İPA 2019

Şekil 15'te görüldüğü üzere Kastamonu ilinde araştırma kapsamında yer alan işletmelerin yalnızca yüzde 37,6'sında İnsan Kaynaklarından sorumlu personel bulunmaktadır. İmalat

sektöründe bu oran yüzde 48,5, Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe yüzde 36 ve İnşaat sektöründe ise bu oran yüzde 15,6% seviyesindedir.

Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

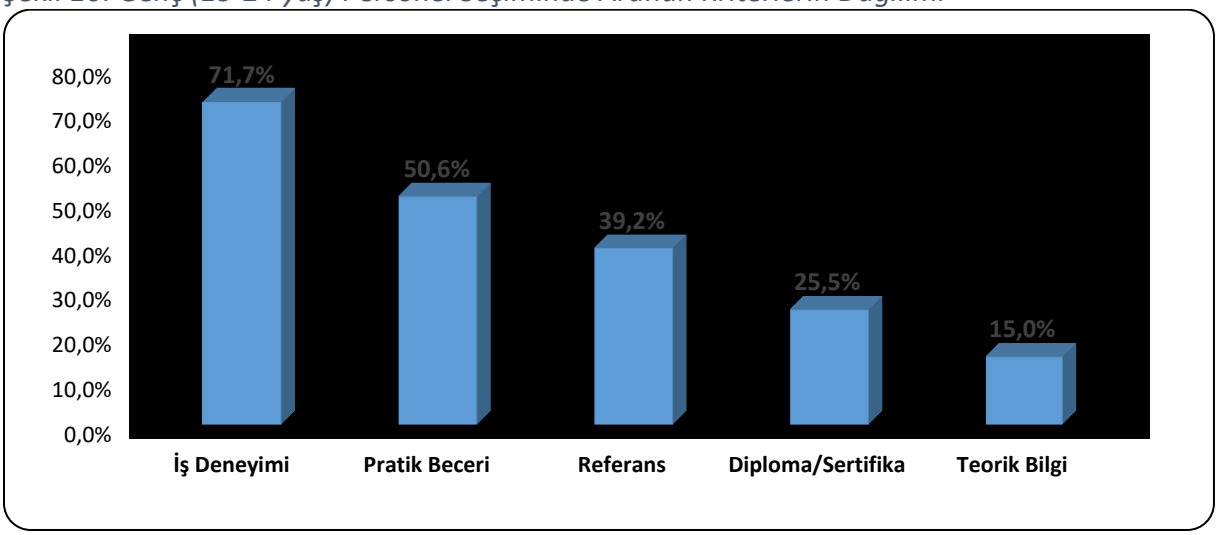

Kaynak: İPA 2019

Kastamonu ilinde 20+ çalışanı olan işletmeler genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 71,7'si İş Deneyimi, yüzde 50,6'sı Pratik Beceri ve yüzde 39,2'si ise Referans aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter yüzde 72,6 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 64,7 ile İş Deneyimi ve yüzde 35,7 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yılki sonuçlar da göstermektedir ki Pratik Beceri kriteri Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterdir. Türkiye genelinden farklı olarak İş Deneyimi kriteri Kastamonu ilinde genç personel seçiminde en çok aranan kriter olarak öne çıkmıştır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan

beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmeOranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşletme Oranı
İmalat	231	2,8%	21,6%
Toptan Ve Perakende Ticaret	50	1,7%	16,0%
Ulaştırma Ve Depolama	23	3,7%	15,4%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	14	2,0%	15,0%
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	5	0,4%	7,1%
Eğitim	2	0,8%	20,0%
İnşaat	1	0,1%	2,2%
Genel Toplam	**326**	**1,8%**	**13,1%**

Kaynak: İPA 2019

Kastamonu ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda ziyaret edilen 322 işletmeden 42 işletmede 326 açık iş tespit edilmiştir. Kastamonu ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör İmalat sektörüdür. İmalat sektörü Kastamonu ilinde çalışma kapsamında yer alan işletme sayısı en fazla olan sektördür. Toplam 326 kişilik açık işin yüzde 70,8'ine tekabül eden 231 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık işlerin fazla olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret, Ulaştırma ve Depolama ile Konaklama ve yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'den de görüleceği üzere Kastamonu ilinde açık iş oranı yüzde 1,8 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,5 olarak tespit edilmiştir. Kastamonu ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının üstündedir. Kastamonu ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3,7 oranıyla Ulaştırma ve Depolama sektörü olarak tespit edilmiştir.

Kastamonu ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 13,1'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

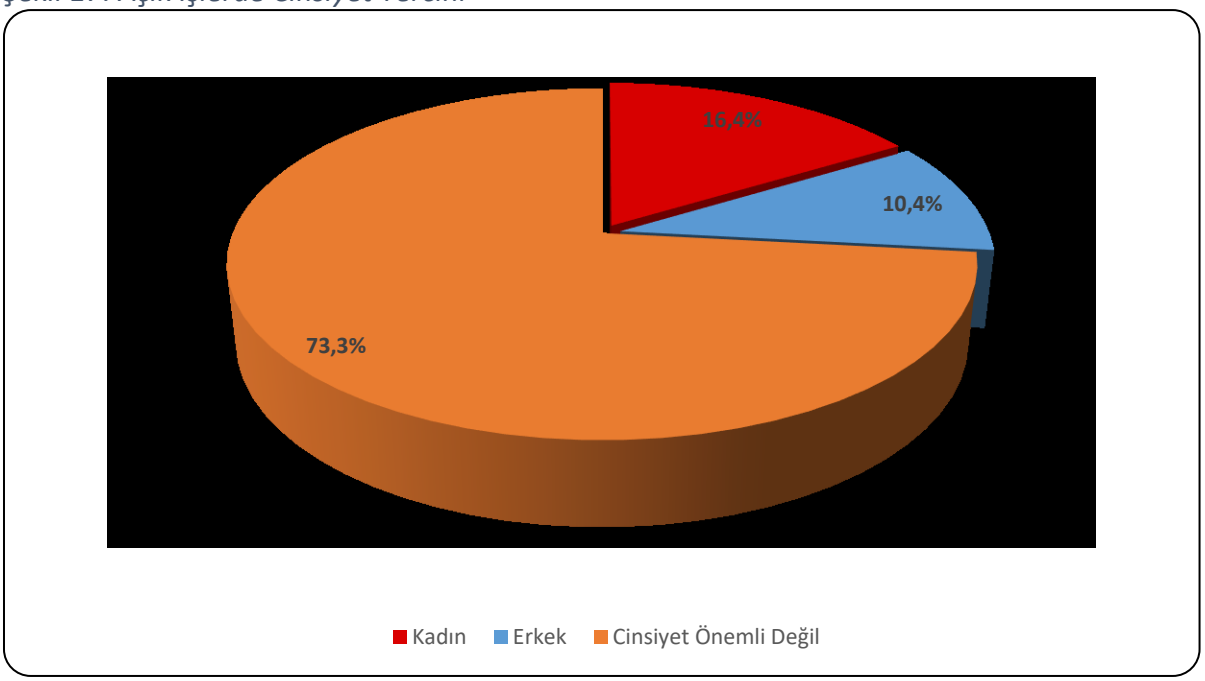

Kaynak: İPA 2019

Şekil 17'de Kastamonu ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Kastamonu ilinde işverenler açık işlerin yüzde 73,3'ünde cinsiyetin önemli olmadığını belirtirken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 59,1 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,8 iken, Kastamonu ilinde yüzde 16,4 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 32,1'i açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Kastamonu ilinde ise işverenlerin yüzde 10,4'ü mevcut açık işlerinde erkek tercih etmektedir.

Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların payı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

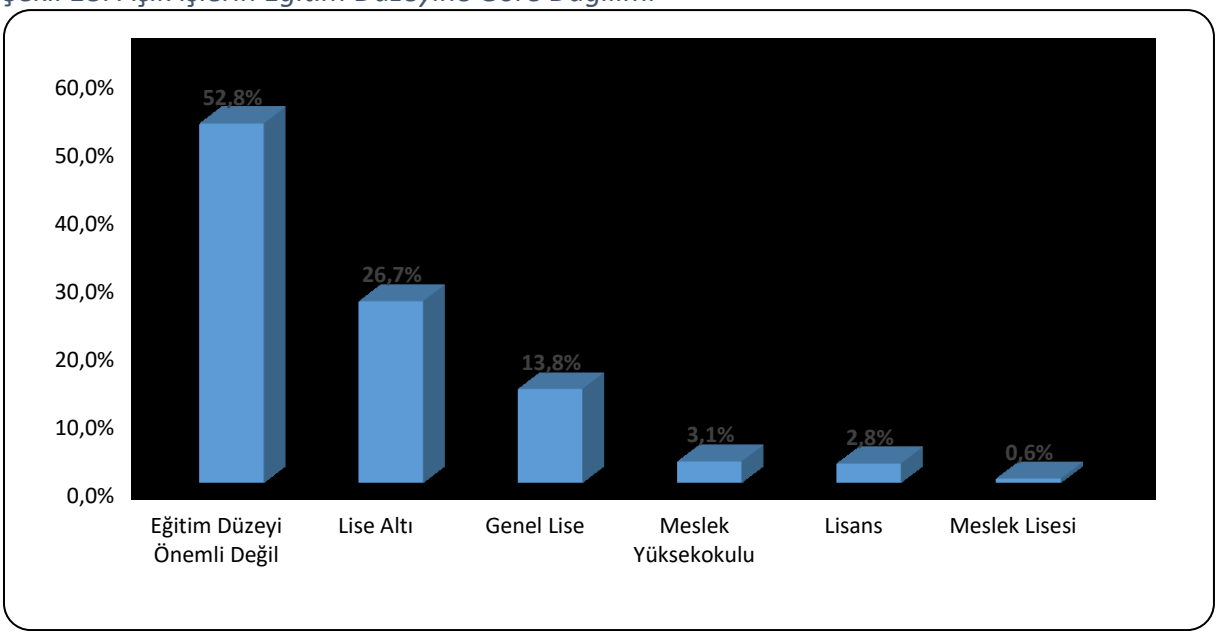

Kaynak: İPA 2019

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Kastamonu ilindeki açık işlerin yüzde 52,8'inde işverenler eğitim düzeyinin önemli olmadığını belirtmişlerdir. Açık işlerin yüzde 26,7'sinde ise lise altı eğitim düzeyi talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

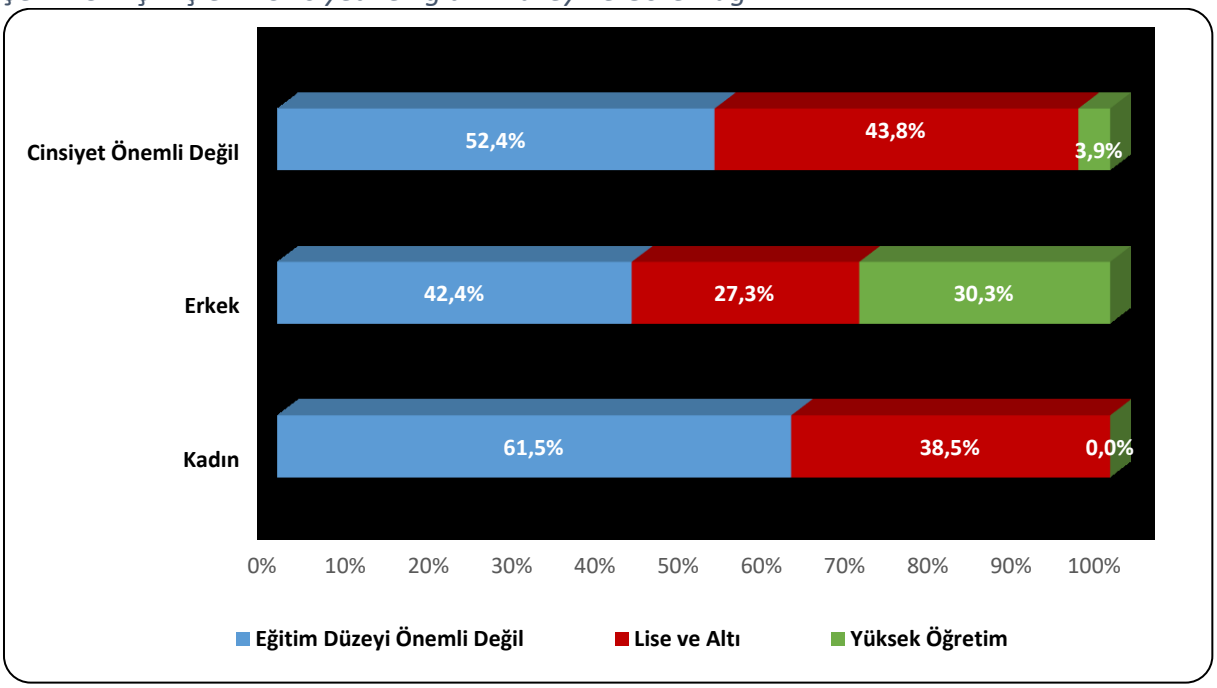

Kaynak: İPA 2019

Şekil 19'da açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 43,8 oranında lise altı eğitim düzeyi istenmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde yüzde 3,9 oranında yüksek öğretim seviyesi talep edilirken ve yüzde 52,4 oranında ise herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 42,4 oranında, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 61,5 oranında eğitim düzeyinin önemli olmadığı belirtilmiştir. Yükseköğretim mezunu tercih edilen açık işlerde ise işverenler kadın eleman tercih etmemiştir.

Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu

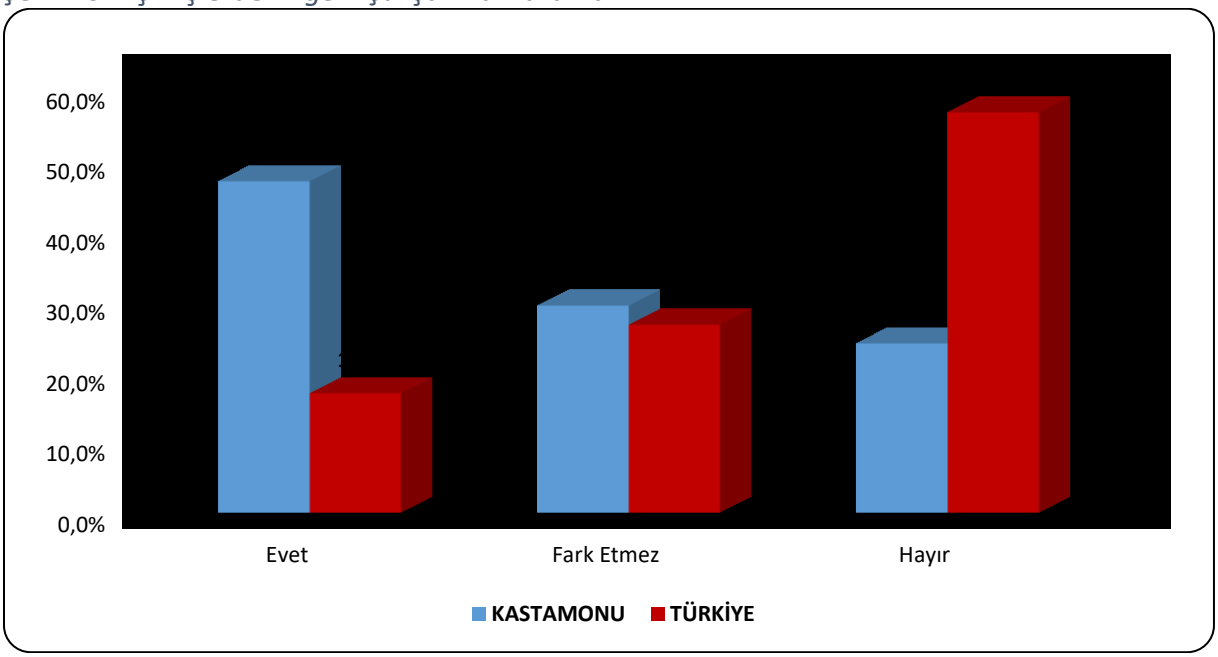

Kaynak: İPA 2019

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Kastamonu ilinde mevcut açık işlerin yüzde 46,9'unda işverenler özellikle engelli tercih edeceklerini belirtmiştir. İstihdam edeceğim kişi için engel durumu olup olmaması farketmez şeklinde yanıt verilen açık iş oranı yüzde 29,2 seviyesindedir. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede araştırma dönemindeki mevcut açık işlerin yüzde 76,1'sinde engelli bireyler istihdam edilebilir.

Türkiye genelinde ise yüzde 16,9 oranında evet, yüzde 26,5 oranında farketmez denmiştir. Araştırma dönemindeki açık işlerin yüzde 43,4'ü için işverenler engelli tercih edebileceğini söylemiştir. Kastamonu ilinde Türkiye geneline göre açık işler için engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha yüksek oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

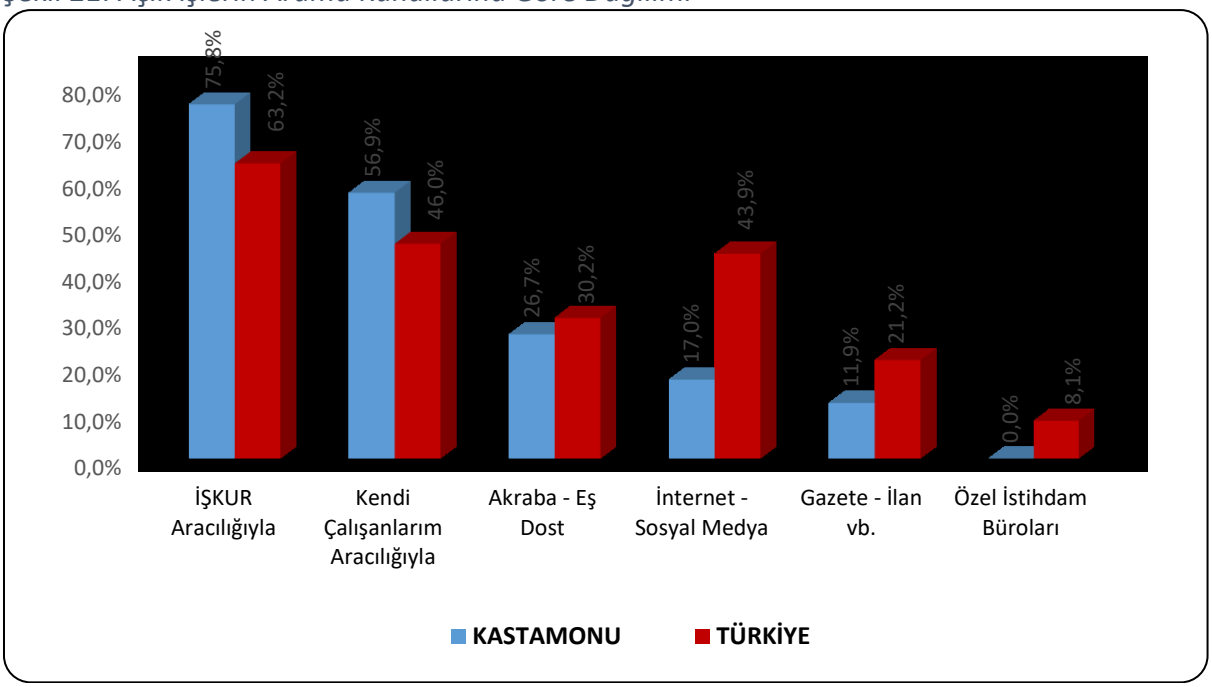

Kaynak: İPA 2019

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Kastamonu ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Kastamonu ilinde 20+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin yüzde 75,8 gibi bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 63,2 olarak gerçekleşmiştir. Kastamonu ilinde işverenler ikinci sırada yüzde 56,9 ile Kendi Çalışanları Aracılığıyla açık işini karşılamaya çalışırken, üçüncü sırada ise yüzde 26,7 ile Akraba-Eş Dost Aracılığıyla arama kanalı kullandığını belirtmiştir.

Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Takım Çalışması	3	2	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	2	2
İletişim ve İfade Yeteneği	1	3	3	3
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	4	5	4	4
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	-	6	5	5
Analitik Düşünebilme	2	7	7	6
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	-	4	6	7
Bilgisayar Kullanımı	-	7	7	8
Yabancı Dil	-	-	7	9
Yenilikçi Düşünce Yeteneği	-	8	-	10

Kaynak: İPA 2019

Kastamonu ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde Takım Çalışması becerisi ilk sırada yer almaktadır. Kadınların tercih edildiği açık işler için üçüncü sırada, erkeklerin tercih edildiği açık işler için ikinci sırada Takım Çalışması becerisi aranmasına rağmen, cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde işverenler tarafından en çok aranan beceridir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe aranırken, Kadınların tercih edildiği açık işlerde ise ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ile İletişim ve İfade Yeteneği becerileri aranmaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	167	3,5%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	61	1,5%
Hizmet Ve Satış Elemanları	55	2,4%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	20	1,8%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	14	1,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	5	0,2%
Yöneticiler	1	0,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	1	0,1%
Genel Toplam	**326**	**1,8%**

Kaynak: İPA 2019

Kastamonu ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup,

toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 51,3'tür. İkinci sırada ise Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu bulunmaktadır.

Kastamonu ili için tespit edilen yüzde 1,8'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 3,5 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubudur. Daha sonra ise Açık iş oranı bakımından sırasıyla Hizmet ve Satış Elemanları ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grupları gelmektedir.

Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	31,9%	21,5%	6,1%	80,4%	59,5%	0,0%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	21,7%	0,0%	16,7%	80,0%	65,0%	0,0%
Hizmet Ve Satış Elemanları	27,8%	0,0%	20,4%	81,5%	27,8%	0,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	14,3%	14,3%	14,3%	85,7%	42,9%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	40,0%	0,0%	0,0%	100,0%	80,0%	0,0%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**26,7%**	**11,9%**	**17,0%**	**75,8%**	**56,9%**	**0,0%**

Kaynak: İPA 2019

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Hizmet Ve Satış Elemanları, Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Profesyonel Meslek Mensupları ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin çoğunluğu İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Tüm meslek gruplarına ait açık işler için İŞKUR arama kanalı olarak işverenler için ilk sırada tercih edilmiştir.

Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Makineci (Dikiş)	-	5	4	3	-	-	5	1	-	2
Konfeksiyon İşçisi	-	-	-	3	-	-	-	1	-	2
Kasiyer	-	-	-	2	-	5	3	1	-	4
Ambar/Depo Görevlisi	-	-	-	-	-	3	-	1	-	2
Garson (Servis Elemanı)	-	-	-	1	-	4	-	2	-	3
Beton Transmikser Operatörü	-	-	-	1	-	-	-	2	-	1
Dökümcü	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2
Makine Bakım Onarım Teknisyeni/Makine Bakım Onarımcısı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Satış Danışmanı / Uzmanı	1	2	2	-	-	5	3	4	-	-
Temizlik Görevlisi	-	4	-	3	-	-	-	1	-	2

Kaynak: İPA 2019

Tablo 19'da Kastamonu ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Makineci (Dikiş), Konfeksiyon İşçisi, Kasiyer, Ambar/Depo Görevlisi ile Temizlik Görevlisi mesleklerinde aranan becerilerde ilk sırada Takım Çalışması ön plana çıkmaktadır.

Beton Transmikser Operatörü ile Makine Bakım Onarım Teknisyeni/Makine Bakım Onarımcısı mesleklerinde Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe ilk sırada aranmaktadır. Dökümcü mesleği için ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Satış Danışmanı / Uzmanı için ise ilk sırada aranan beceri Bilgisayar Kullanımıdır.

En fazla açık işi olan mesleklerde, işverenlerce aranan becerilerin arasında Proje Tabanlı Çalışma ile Yabancı Dil becerileri bulunmamaktadır.

Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Makineci (Dikiş)	Beton Transmikser Operatörü	Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)
Konfeksiyon İşçisi	Makine Bakım Onarım Teknisyeni/Makine Bakım Onarımcısı	Kasiyer	Konfeksiyon İşçisi
Şarküteri Ürünleri Satış Elemanı	Pazarlamacı	Konfeksiyon İşçisi	Kasiyer
Temizlik Görevlisi	Bilet Satış Elemanı (Gişe/Banko)	Ambar/Depo Görevlisi	Ambar/Depo Görevlisi
-	Manav	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
-	Mermer İşlemeci	Satış Danışmanı / Uzmanı	Beton Transmikser Operatörü
-	Pazarlama Sorumlusu	Dökümcü	Dökümcü
-	Temizlik Görevlisi	Servis Komisi	Satış Danışmanı / Uzmanı
-	Dağıtım Elemanı (Gıda-İçecek)	Maça Hazırlayıcısı	Makine Bakım Onarım Teknisyeni/Makine Bakım Onarımcısı
-	Reyon Görevlisi	Marangoz	Servis Komisi

Kaynak: İPA 2019

Kastamonu ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Makineci (Dikiş), Konfeksiyon İşçisi, Kasiyer, Ambar/Depo Görevlisi ve Garson (Servis Elemanı) meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları açık iş sayısı fazla olan meslekler ise Makineci (Dikiş), Konfeksiyon İşçisi, Şarküteri Ürünleri Satış Elemanı ile Temizlik Görevlisi meslekleridir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu üç meslek Beton Transmikser Operatörü, Makine Bakım Onarım Teknisyeni/Makine Bakım Onarımcısı ile Pazarlamacı; cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise Makineci (Dikiş), Kasiyer ile Konfeksiyon İşçisi meslekleridir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Kastamonu ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler

içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 22 bin 626 işletmede (20+ istihdamlı) eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Kastamonu ilinde ise 20+ istihdamlı 119 işletme temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Kastamonu ilindeki işletmelerin yüzde 36,9'u son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken ülke genelinde bu oran yüzde 23,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Kastamonu ilinde eleman temininde güçlük çeken işletmeleri sektörel olarak incelediğimizde; Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor ve Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinde bulunan işletmelerin son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının en fazla olduğu sektörler İmalat ile Toptan ve perakende ticaret, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri ve İmalat sektörleridir.

İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründeki işletmelerin ilimizde nispeten daha düşük oranda eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	369
Toptan ve perakende ticaret	135
Konaklama ve yiyecek Hizmeti faaliyetleri	51
Madencilik ve taş ocakçılığı	41
İnşaat	37
Ulaştırma ve depolama	12
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	10
Eğitim	10
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	7
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3
İdari ve destek Hizmet faaliyetleri	3
Genel Toplam	**679**

Kaynak: İPA 2019

Kastamonu ilinde 679 kişilik işgücü temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Kastamonu ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 54,3'ü bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, Toptan Ve Perakende Ticaret İle Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

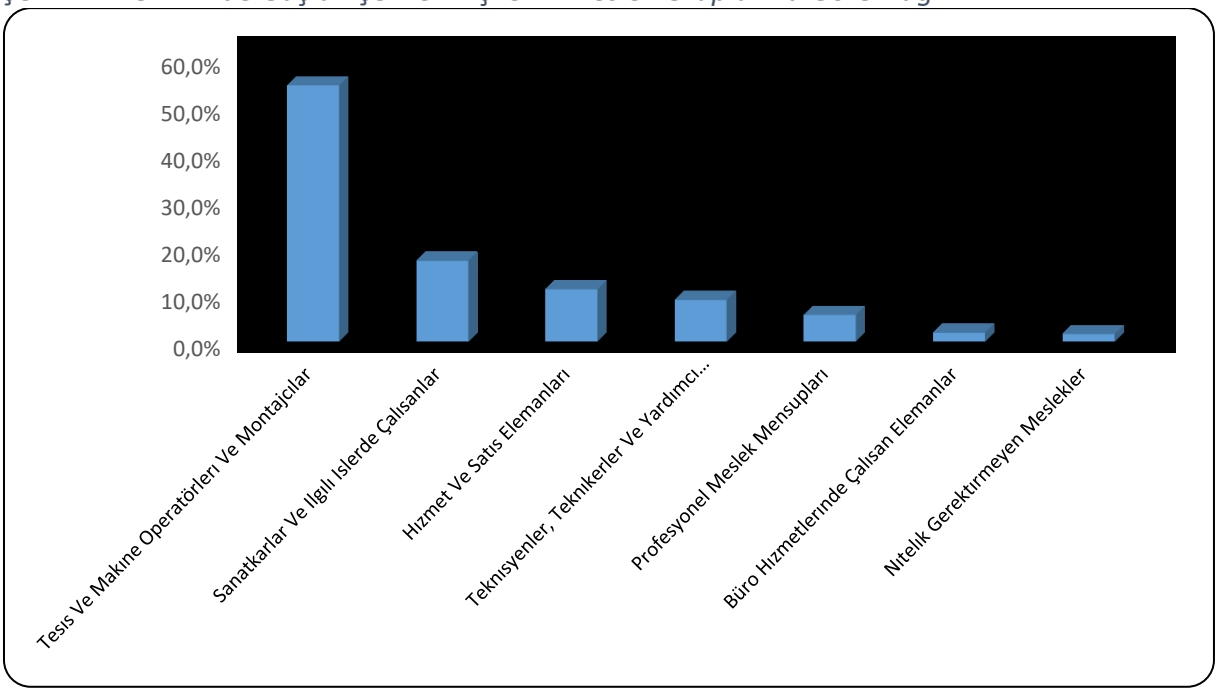

Kaynak: İPA 2019

Kastamonu ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 369 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 54,3'ü bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de Kastamonu ilinde olduğu gibi Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 30,7 seviyesindedir.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Makineci (Dikiş)	271
Ütücü	31
Kalite Kontrolcü-Tekstil	22
Garson (Servis Elemanı)	20
Satış Danışmanı / Uzmanı	17
İnşaat Boyacısı/Boyacı	15
Aşçı	12
Kağıt Teknikeri	10
Elektrik Teknikeri	10
Reyon Görevlisi	8
Diğer	262
Toplam	**679**

Kaynak: İPA 2019

Kastamonu ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 271 kişi ile Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 31 kişi ile Ütücü ve 22 kişi ile Kalite Kontrolcü-Tekstil meslekleri gelmektedir.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Makineci (Dikiş) ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerin yine ilk sıralarda yer aldıkları görülmektedir. Kastamonu ilinde söz konusu meslekler, önceki yıllarda olduğu gibi temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Makineci (Dikiş), Konfeksiyon İşçisi, Garson (Servis Elemanı) gibi mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına önemli bir bilgidir.

Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

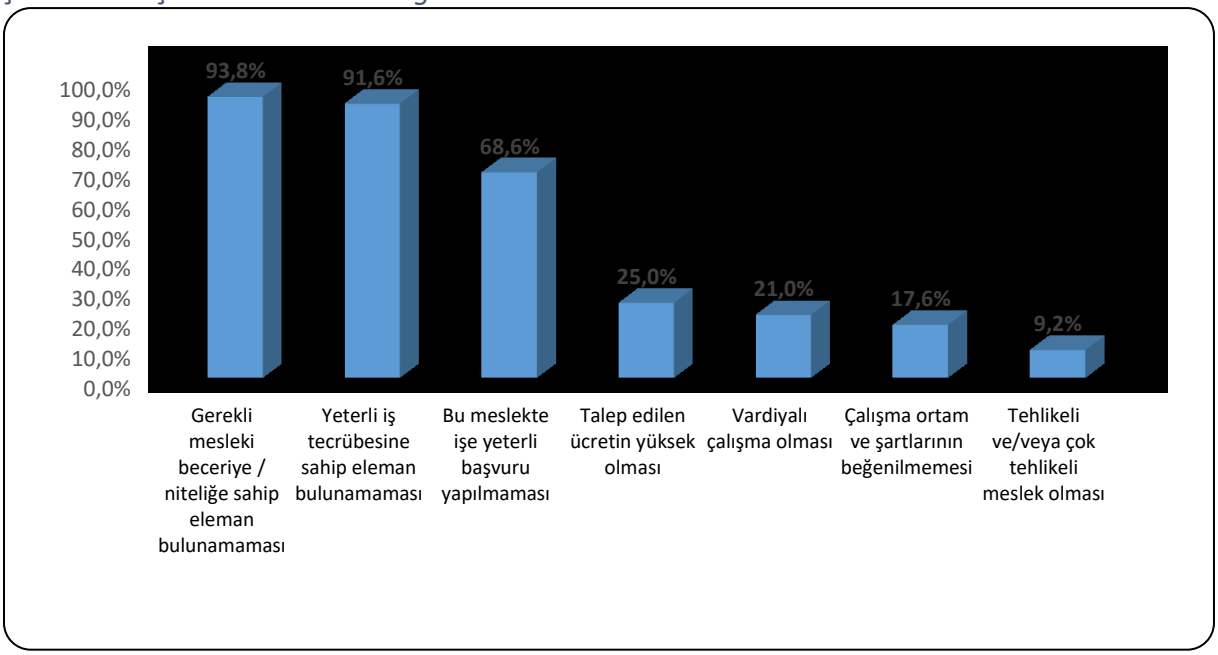

Kaynak: İPA 2019

Kastamonu ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işletmelerin TGÇM Nedenleri Dağılımında da ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Mesleklere göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği görülmektedir. TGÇM nedenlerinin dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması	Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek olması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması
Makineci (Dikiş)	69,7%	97,3%	97,3%	3,8%	24,6%	23,5%	0,0%
Ütücü	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kalite Kontrolcü-Tekstil	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	70,0%	100,0%	100,0%	10,0%	15,0%	45,0%	0,0%
Satış Danışmanı / Uzmanı	29,4%	100,0%	100,0%	0,0%	29,4%	29,4%	0,0%
İnşaat Boyacısı/Boyacı	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Aşçı	58,3%	100,0%	100,0%	75,0%	25,0%	16,7%	0,0%
Kağıt Teknikeri	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%
Elektrik Teknikeri	50,0%	100,0%	100,0%	50,0%	50,0%	50,0%	50,0%
Reyon Görevlisi	25,0%	100,0%	100,0%	0,0%	75,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2019

Kastamonu ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, ilk on meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir. Kağıt Teknikeri ve Elektrik Teknikeri mesleklerinde ise Tehlikeli ve/veya Çok Tehlikeli Meslek Olması TGÇM nedeni olarak belirtilmiştir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu bağlamda işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Kastamonu ilinde 2019 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2020 tarihi itibariyle işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kastamonu ilinde işletmelerin yüzde 22'si istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Kastamonu ilinde ise yüzde 3,8 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
İmalat	26,8%	5,2%	12,4%	55,7%
Toptan ve perakende ticaret	22,7%	4,0%	9,3%	64,0%
İnşaat	6,7%	4,4%	20,0%	68,9%
İdari ve destek Hizmet faaliyetleri	10,0%	5,0%	10,0%	75,0%
Konaklama ve yiyecek Hizmeti faaliyetleri	30,0%	0,0%	15,0%	55,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	14,3%	0,0%	35,7%	50,0%
Ulaştırma ve depolama	38,5%	0,0%	15,4%	46,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	15,4%	0,0%	0,0%	84,6%
İnsan sağlığı ve sosyal Hizmet faaliyetleri	28,6%	0,0%	0,0%	71,4%
Eğitim	40,0%	20,0%	0,0%	40,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	33,3%	0,0%	0,0%	66,7%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**22,0%**	**3,8%**	**12,7%**	**61,5%**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre istihdam değişim beklentisi incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranı sırasıyla Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Eğitim, Ulaştırma ve Depolama İle Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörlerinde en yüksek düzeydedir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en yüksek sektör ise Eğitim sektörüdür. Eğitim sektörünün hem artış beklenen hem de azalış beklenen sektörler arasında olması önümüzdeki yıl içinde bu sektörde istihdam açısından hareketli bir dönem olabileceği ile ilgili fikir vermektedir. Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe kapsama giren tek işletme ise istihdam değişimine ilişkin fikir beyan etmemiştir.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	10	24,4%
Ulaştırma ve depolama	54	9,2%
İnsan sağlığı ve sosyal Hizmet faaliyetleri	53	9,1%
Konaklama ve yiyecek Hizmeti faaliyetleri	53	7,5%
Toptan ve perakende ticaret	141	4,9%
İmalat	306	3,8%
İnşaat	29	3,1%
İdari ve destek Hizmet faaliyetleri	35	2,9%
Madencilik ve taş ocakçılığı	36	2,5%
Eğitim	4	1,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	5	1,5%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3	0,7%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,0%
Genel Toplam	**731**	**4,2%**

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde 2020 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,6 artacağı beklenmekte olup Kastamonu ilinde ise bu oran yüzde 4,2 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi 306 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 24,4 ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründe beklenmektedir. Kastamonu ilinde net istihdam azalışı beklenen sektör ise bulunmamaktadır.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Hizmet ve Satış Elemanları	221	9,8%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	5	7,5%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	208	4,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	99	4,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	36	3,2%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	120	3,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	23	1,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	17	1,6%
Yöneticiler	1	0,2%
Genel Toplam	**731**	**4,2%**

Kaynak: İPA 2019

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimi incelendiğinde en fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu 221 kişilik artış ile Hizmet ve Satış Elemanları çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 1 kişilik artış ile Yöneticilerdir.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Makineci (Dikiş)	İtfaiyeci
Satış Danışmanı / Uzmanı	Metal Şerit Testere Tezgâhı Operatörü
Konfeksiyon İşçisi	İnşaat İşçisi
Kasiyer	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim
Temizlik Görevlisi	Mobilya Satış Elemanı
Hasta Bakımı Teknisyeni	Testere Tamircisi Ve Bileyicisi
Kamyon Şoförü	Arduaz Ve Kiremit Çatı İşçisi
Ambar/Depo Görevlisi	Elektrik Teknisyeni
Beden İşçisi (İnşaat)	Depo Görevlisi (Gıda)
Ağaç Biçme Makinesi Operatörü (Hızarcı-Keresteci)	Mutfak Görevlisi

Kaynak: İPA 2019

Kastamonu ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Makineci (Dikiş), Satış Danışmanı / Uzmanı ile Konfeksiyon İşçisi olup, İtfaiyeci, Metal Şerit Testere Tezgâhı Operatörü, İnşaat İşçisi ise en fazla net istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Makineci (Dikiş) mesleği istihdam artışı beklenen meslekler içerisinde yine ilk sırada yer almaktadır. Kastamonu ili için İmalat sektörü ile ilgili mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda ise Kastamonu ili için ilk sıradaki meslekler arasında İnşaat işçisi mesleği bulunmaktadır.

Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı

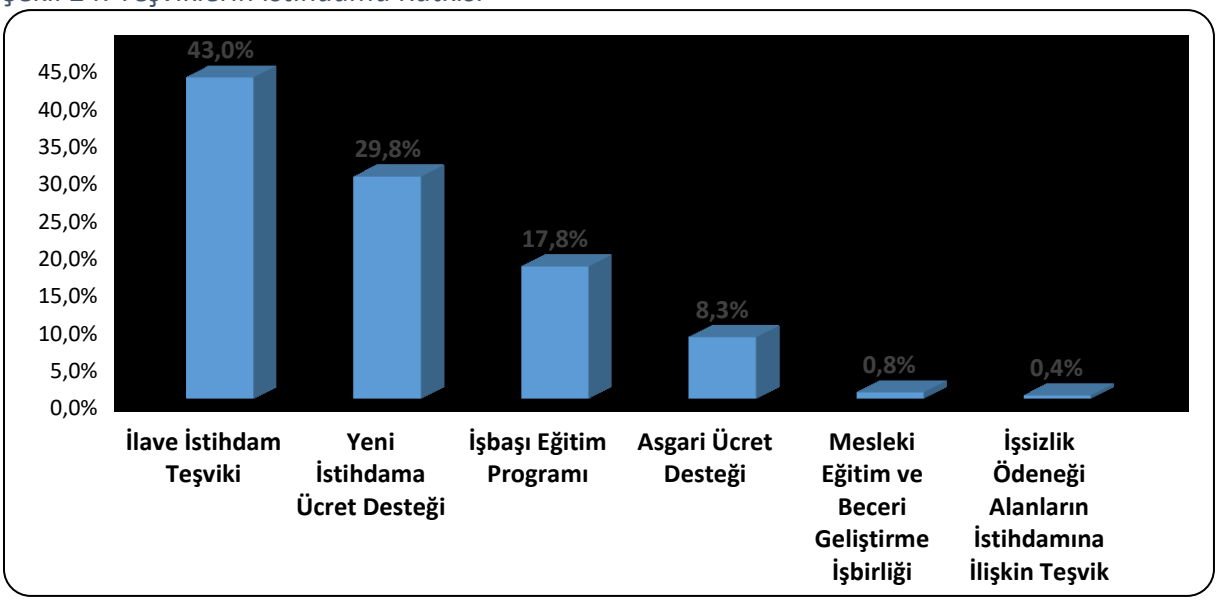

Kaynak: İPA 2019

Kastamonu ilinde 20+ çalışanı olan işletmelere teşviklerin istihdama olan katkısı sorulmuştur. İşverenler, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdama Ücret Desteği yer almaktadır. İşverenler, İstihdama en düşük katkıyı sunan teşvikin ise İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına İlişkin Teşvik olarak değerlendirmiştir.

Türkiye genelinde de Kastamonu iline benzer şekilde işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam desteği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdama Ücret Desteği gelmektedir.

Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi

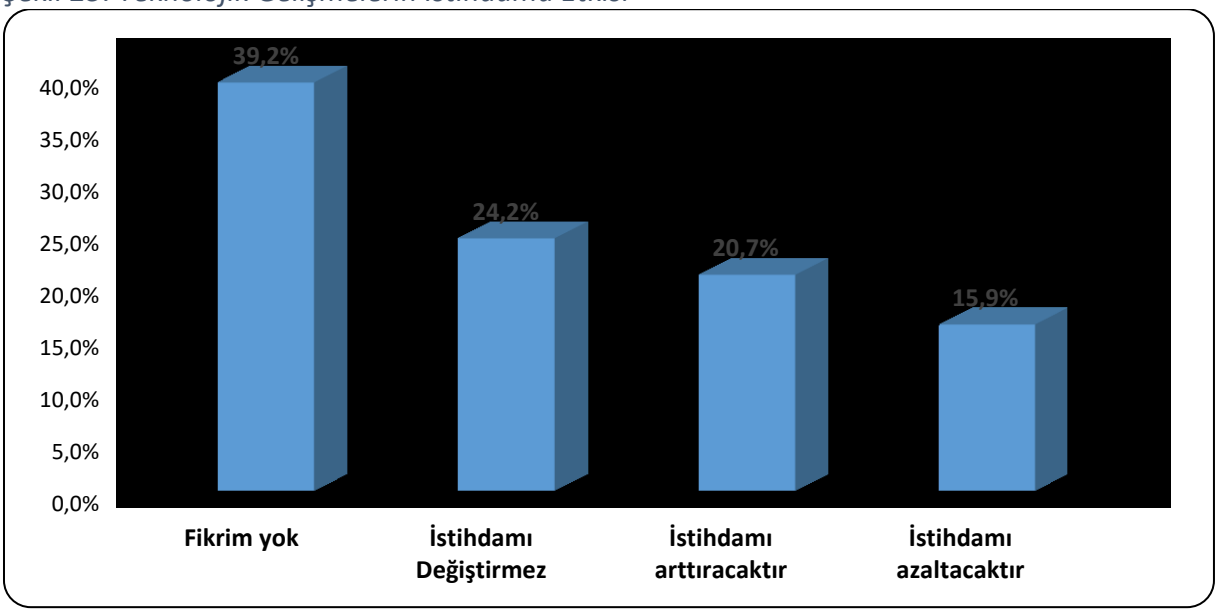

Kaynak: İPA 2019

Kastamonu ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin teknolojik gelişmelerin istihdama etkisi konusunda görüşleri sorulmuştur. İşverenlerin yüzde 20,7'si istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 15,9'u ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. İşverenlerin yüzde 24,2'si teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceği görüşündeyken, yüzde 39,2'si ise fikir beyan etmemiştir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama etkisine ilişkin beklentiler sektörler arası farklılık göstermektedir. Kastamonu ilinde; Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründeki işverenlerin tamamı ve Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründeki işverenlerin çoğu teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Türkiye genelinde ise işletmelerin yüzde 31,2'si teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceğini, yüzde 22,7'si istihdamı arttıracağını ve yüzde 21'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir.

SONUÇ

Kastamonu İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2019 yılında Kastamonu ilinde gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İl genelinde 2013 yılı TÜİK verilerine göre işsizlik oranının yüzde 6,2 olduğunu görmekteyiz. TÜİK 2013 yılından günümüze il bazında değil ulusal ve bölgesel işsizlik oranı verisi yayınlamaktadır. 2018 TÜİK verilerine göre TR82 (Kastamonu-Çankırı-Sinop) bölgesinde işsizlik oranı yüzde 5,1'dir.

Kastamonu ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip olduğu görülmektedir. Kastamonu'da mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiye eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Kastamonu ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 69,4'ü erkeklerden, sadece yüzde 30,6'sı kadınlardan oluşmaktadır. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör İmalat sektörüdür. Sektörler kendi içinde değerlendirildiğinde ise kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör Eğitim sektörüdür. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri gibi genellikle belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işletmelerde kadın çalışan oranı diğer sektörlere oranla nispeten daha yüksektir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Kastamonu ilinde belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların istihdam edilme şansının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadınların işgücüne katılımı artmalı ve kadın istihdamı teşvik edilmelidir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim

seviyesine sahip kadınların istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Kastamonu ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun Nitelik Gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2018 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında mesleki eğitim kurslarında 24 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 562 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2011 yılına göre hem kurs sayısında hem de kursiyer sayılarında bir azalış söz konusudur. Bunun nedeni yıllar içerisinde işverenler tarafından kurs yerine işbaşı eğitim programının daha fazla tercih edilmesidir. İŞKUR tarafından açılan kurs ve işbaşı eğitim programlarının yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların işgücü piyasasında tutunma ihtimalinin arttığı söylenebilir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları, mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte İŞKUR'un aracı rol alması amaçlanmaktadır. Yıllar itibariyle istatistikler incelendiğinde aktif işgücü programlarına ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Kastamonu ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışan sayılarına göre istihdamda öncü sektörler İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile İnşaat sektörleridir.

Kastamonu ili İşgücü Piyasası Araştırması döneminde 42 işletmede 326 açık iş tespit edilmiştir. Kastamonu ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 326 kişilik açık işin yüzde 71'ine tekabül eden 231 kişilik kısmı, bu sektördeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret, Ulaştırma ve Depolama ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleridir.

Kastamonu ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 13,1'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Kastamonu ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla sayıda açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 51,3'tür.

Açık işlerin yüzde 52,8'inde; işverenlerin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "eğitim düzeyi önemli değil" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok takım çalışması, yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe ile iletişim ve ifade yeteneğine sahip olmalarını istemesi etkendir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve Bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenlerinden kaynaklandığını öncelikli olarak belirtmişlerdir. Son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen "işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kastamonu ilinde işletmelerin yüzde 22'si istihdamın artacağını öngörmüştür. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Kastamonu ilinde ise yüzde 3,8 olarak gerçekleşmiştir.

Kastamonu ilindeki işverenlerin yüzde 43'ü, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu beyan etmişlerdir. Türkiye genelinde de benzer şekilde işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvik olarak İlave İstihdam Desteğini belirtmişlerdir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama olası etkilerine işverenlere sorduğumuzda, sektörler arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Kastamonu ilinde; Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerindeki işverenlerin diğer sektörlere oranla nispeten daha fazla teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Gelişen teknoloji, mal ve Hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen Nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü Niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini

karşılayabilecek Nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2019 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması(İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik maksadı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş- yerlerine 4.409 TL (dörtbindörtyüzdokuz Türk Lirası) İdari Para Cezası uygulanır.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum Hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. **İkinci maddeye aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

İşyerinin Yasal Unvanı :.....

E-Posta Adresi :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe : .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
1.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
1.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
1.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
1.4. İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
1.5. İşyerinizde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel var mı?		

2) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 3'e geçiniz, Hayır ise, soru 4'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

3) Yatırımla İlgili Bilgiler

3.1 Yatırımın Türü:
İlave yatırım ( )
Her türlü ilave tesis, Makine, teçhizat vs… alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( )
Mevcut Makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( )
İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( )

3.2.Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) …….
(artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

3.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) ……
(azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

4) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız.

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

5) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet ( ) 5.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 6.Soruya geçiniz.

5.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	**Toplam Açık İş Sayısı**	**Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi** Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	**Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz?** Kadın. 2. Erkek. Cinsiyet önemli değil.	**Açık Pozisyonunuzda Engelli Çalıştırmak İster misiniz?** 1. Evet. 2. Hayır. 3. Fark etmez.	**Talep Edilen Bilgi ve Beceriler *** Bilgisayar kullanımı Analitik Düşünebilme İletişim ve ifade yeteneği İkna kabiliyeti ve pazarlama gücü Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 6. Takım çalışması. 7. Yabancı Dil Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe Yenilikçi düşünce yeteneği.). Fiziki ve			**İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? **** 1. Akraba - Eş Dost 2. Gazete - İlan, vb. 3. İnternet - Sosyal Medya 4. İŞKUR. 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla. 6. Özel İstihdam Büroları.		
					1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2020 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

6) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	6.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	7.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	7. soruya geçiniz.

6.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	7.1'e geçiniz.
	Hayır →	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

8) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet ( ) 8.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 9.Soruya geçiniz.

8.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması. 2. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması. 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması. 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi. 5. Talep edilen ücretin yüksek olması. 6. Vardiyalı çalışma olması. 7. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması.						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

9) Gelecek 10 yıl içerisinde teknolojik gelişmelerin sektörünüzdeki istihdama yansıması nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. ( ) İstihdamı azaltacaktır. ( ) İstihdamı Değiştirmez. ( ) Fikrim yok. ( )

10) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

……...
……...

11) Genç (15-29 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik Beceri. ( )
Teorik Bilgi. ( )
Diploma/sertifika. ( )
İş Deneyimi. ( )
Referans. ( )

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un Hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet ( ) 13. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 14. Soruya geçiniz.

13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi Hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programları. ( )
Çalışanların Mesleki Eğitimi. ( )
Mesleki Eğitim Kursu. ( )
Kısa Çalışma Ödeneği. ( )
Danışmanlık ve Yönlendirme. ( )
Teşvikler. ( )
(15. Soruya Geçiniz)

14) İŞKUR'un sunmuş olduğu Hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR Hizmetlerinden haberdar değilim. ( )
İŞKUR'un sunduğu Hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
İnternet sitesi kullanışlı değil. ( )
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ( )
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ( )
Daha önce aldığım Hizmetlerden memnun kalmadım. ( )
İŞKUR Hizmet birimi çok uzak. ( )

15) İŞKUR'un sizi en çok hangi alanlarda desteklemesini istersiniz? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

İşe Uygun Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
Çalışanların Niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği. ( )
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi. ( )

16) Son 3 yılda İstihdam Seferberlikleri kapsamında sunulan Hizmetlerden haberdar mısınız?

Evet ☐ (17. Soruya Geçiniz) ☐ Hayır (18. Soruya Geçiniz)

17) Sizce sunulan teşviklerden hangisinin İstihdama katkısı en yüksek düzeyde olmuştur?

Yeni İstihdama Ücret Desteği. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına İlişkin Teşvik. ( )
İlave İstihdam Teşviki. ( )
Asgari Ücret Desteği. ( )
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği. ( )

18) İşyerinizde, çalışma iznine tabi olarak, Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Iraklı, Afgan vb.) işgücü istihdam etmek ister misiniz?

Evet ☐ ☐ Hayır

19) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya Hizmet satışı yapıyor musunuz?

Evet ☐ (Form tamamlanmıştır.) ☐ Hayır (20. Soruya Geçiniz)

20) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya Hizmet satışı yapmamanızın nedeni nedir? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği. ( )
Finansman yetersizliği. ( )
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması. ( )
Üretilen ürün/Hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması. ( )
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması. ( )

2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.